

Ενεργειακές κοινότητες & αυτοπαραγωγή στην Ελλάδα #9

Ιούνιος 2026

Κείμενο

Νίκος Μάντζαρης, Αναλυτής Πολιτικής & Συνιδρυτής, The Green Tank

Για αναφορά

The Green Tank (2026) «Ενεργειακές κοινότητες & αυτοπαραγωγή στην Ελλάδα #9»
Copyright © The Green Tank, 2026

Σχέδιο μορφοποίησης

Design Nature

Στοιχεία επικοινωνίας

📍 Λεωφ. Βασ. Σοφίας 50, Αθήνα 115 28

☎ 210 7233384

🌐 thegreentank.gr

✉ info@thegreentank.gr

Σύνοψη

Η παρούσα ανάλυση για τις ενεργειακές κοινότητες και την αυτοπαραγωγή βασίζεται στα τελευταία διαθέσιμα δεδομένα του ΓΕΜΗ (Μάιος 2026), του ΔΕΔΔΗΕ και του ΑΔΜΗΕ για τη χαμηλή-μέση και την υψηλή τάση, αντίστοιχα, έως και τον Απρίλιο 2026. Αποτελεί συνέχεια των οκτώ προηγούμενων αναλύσεων του Green Tank που πραγματοποιούνται με βάση τα νεότερα στοιχεία του ΔΕΔΔΗΕ. Η προηγούμενη αφορούσε στοιχεία του ΔΕΔΔΗΕ έως και τον Σεπτέμβριο 2025. Σε σχέση με αυτήν, τα κυριότερα ευρήματα συνοψίζονται ως εξής:

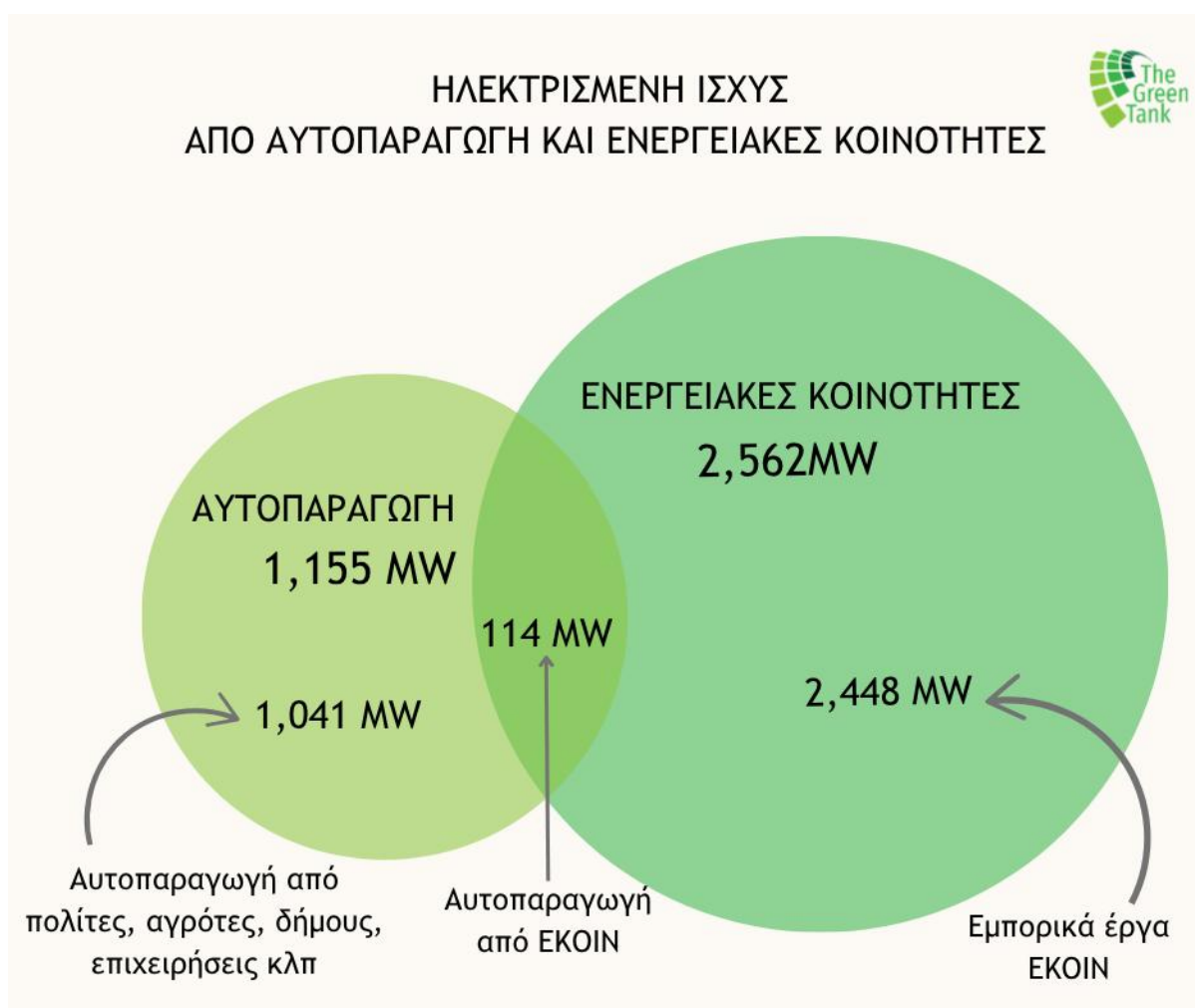
Ενεργειακές κοινότητες

- Από τις **2,541 ενεργειακές κοινότητες όλων των νομικών μορφών** που είναι ενεργές σήμερα στην Ελλάδα, οι 2,334 είναι ενεργειακές κοινότητες του ιδρυτικού νόμου 4513/2018.
- **«Πάγωμα» στις αιτήσεις νέων έργων:** Την περίοδο Ιανουαρίου 2024-Απριλίου 2026 κατατέθηκαν μόλις 61 νέες αιτήσεις έργων ενεργειακών κοινοτήτων.
- **Με βήμα σημειωτόν η ηλεκτρική ισχύς έργων στη χαμηλή-μέση τάση:** η ισχύς των ηλεκτρισμένων έργων ενεργειακών κοινοτήτων έφτασε τα 1,483.4 MW (30.6% των αιτήσεων) μια αύξηση μόλις 18.4 MW σε σχέση με τον Σεπτέμβριο 2025.
- **Στην υψηλή τάση η πρόοδος είναι ταχύτερη:** Έχουν ηλεκτρισθεί 1012 έργα ισχύος 1,078.6 MW, τα οποία ωστόσο ανήκουν σε μόλις 103 ενεργειακές κοινότητες, ενώ συχνά πρόκειται για μεγαλύτερα εμπορικά έργα που έχουν «τεμαχιστεί» σε μικρότερα.
- **Τα εμπορικά έργα κυριαρχούν:** Από τα 3,069 ηλεκτρισμένων έργων ενεργειακών κοινοτήτων συνολικής ισχύος 2,562 MW, μόλις τα 221 έργα ισχύος 114.1 MW (4.4% της συνολικής) αφορούν έργα αυτοπαραγωγής. Τα υπόλοιπα πωλούν την παραγόμενη ενέργεια και διαμοιράζουν τα κέρδη στα μέλη τους.
- **Η ισχύς των ακυρωμένων έργων ξεπερνά κατά πολύ αυτή των ηλεκτρισμένων:** Η ακυρωμένη ισχύς στη χαμηλή-μέση τάση έφτασε τα 2,709.6 MW, που αντιστοιχεί στο 56% της συνολικής αιτούμενης ισχύος, μια αύξηση κατά 227 MW τους τελευταίους 7 μήνες.
- **Πρωταθλήτρια η Κεντρική Μακεδονία:** Οι πιο πολλές ενεργειακές κοινότητες (712), η μεγαλύτερη ισχύς ηλεκτρισμένων (367.9 MW) αλλά και ακυρωμένων έργων (733.8 MW) στη χαμηλή-μέση τάση, βρίσκονται στην Κεντρική Μακεδονία.
- **Τα 2 αρνητικά ρεκόρ της Δυτικής Μακεδονίας:** Τη μεγαλύτερη αναλογία ακυρωμένων προς ηλεκτρισμένα έργα (3.7:1) και το οξύτερο πρόβλημα διαθεσιμότητας ηλεκτρικού χώρου έχει η Δυτική Μακεδονία, καθώς το 89.7% της ακυρωμένης ισχύος αφορά έργα που προηγουμένως είχαν λάβει γνωστοποίηση αδυναμίας σύνδεσης από τον ΔΕΔΔΗΕ.

Αυτοπαραγωγή

- **Επιβράδυνση:** Στα 1,155.5 MW η συνολική ισχύς έργων αυτοπαραγωγής σε λειτουργία, αυξημένη κατά μόλις 82.9 MW σε σχέση με τον Σεπτέμβριο 2025. Επιβράδυνση και στον ρυθμό υποβολής νέων αιτήσεων με 5,776 νέες αιτήσεις το 2025 και 1,033 στο πρώτο τετράμηνο του 2026.

- **Αργή η μετάβαση από το net metering στο net billing:** Από τη θέσπιση των νέων μηχανισμών (2/10/2024) έως τον Απρίλιο 2026, το 92.3% της ισχύος νέων αιτήσεων αυτοπαραγωγής αφορούν έργα ταυτοχρονισμένου & εικονικού ταυτοχρονισμένου συμψηφισμού. Ωστόσο, η ισχύς των ηλεκτρισμένων έργων με τους νέους μηχανισμούς είναι μόνο 118.1 MW (10.2% της συνολικής), ενώ μόλις 21.8 MW από αυτά αφορούν αιτήσεις που έγιναν μετά την εφαρμοστική ΚΥΑ (2/10/2024).
- **Επιλέξιμα για χρηματοδότηση έργα στις περιοχές μετάβασης:** Στις περιοχές που είναι επιλέξιμες για χρηματοδότηση από το Πρόγραμμα Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης 2021-2027 υπάρχουν 15.6 MW εκκρεμών έργων εικονικού ενεργειακού και εικονικού ταυτοχρονισμένου συμψηφισμού με σύμβαση σύνδεσης, και άλλα 42.9 MW λιγότερο «ώριμων» έργων με τους ίδιους μηχανισμούς.
- **Σε αναζήτηση επιπλέον ηλεκτρικού χώρου για αυτοπαραγωγή:** Το άθροισμα της ισχύος των εκκρεμών έργων αυτοπαραγωγής και αυτής των ηλεκτρισμένων έργων αγγίζει τα 1,887 MW, πλησιάζοντας έτσι τα 2 GW που είναι ο ηλεκτρικός χώρος για έργα αυτοπαραγωγής, ο οποίος προβλέπεται από τον ν.5037/2023.

Διάγραμμα 1: Ηλεκτρισμένη ισχύς από ενεργειακές κοινότητες και αυτοπαραγωγή. Μόλις το 4.4% (114.1 MW) των ηλεκτρισμένων έργων ΕΚΟΙΝ είναι έργα αυτοπαραγωγής. Η ηλεκτρισμένη ισχύς έργων αυτοπαραγωγής συνολικά έφτασε τα 1,155.5 MW ως τον Απρίλιο 2026, ενώ αυτή των ΕΚΟΙΝ (εμπορικών και αυτοπαραγωγής) σε όλες τις τάσεις, τα 2,562 MW.

Πίνακας Περιεχομένων

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	7
ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΕΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ	8
Επικράτεια.....	8
Χαμηλή-μέση τάση.....	8
Υψηλή τάση.....	10
Γεωγραφική Κατανομή.....	12
Περιοχές σε μετάβαση	15
Δυτική Μακεδονία	15
Αρκαδία	16
Μεσσηνία.....	16
Κρήτη.....	16
Νότιο Αιγαίο	17
Βόρειο Αιγαίο.....	17
ΑΥΤΟΠΑΡΑΓΩΓΗ.....	18
ΠΟΡΟΙ	20
ΘΕΣΜΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ.....	21
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ	23
ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	25

Εισαγωγή

Οι ενεργειακές κοινότητες και η αυτοπαραγωγή αποτελούν τα κυριότερα θεσμικά εργαλεία για την ενεργή και ουσιαστική συμμετοχή των πολιτών στην ενεργειακή μετάβαση.

Συστήματα αυτοπαραγωγής μπορούν να εγκαταστήσουν μεμονωμένοι πολίτες, αγρότες, επιχειρήσεις, δήμοι, ενώ τα έργα των ενεργειακών κοινοτήτων, υλοποιούνται συλλογικά από πολίτες, επιχειρήσεις, δήμους και άλλους φορείς.

Από τις 31 Οκτωβρίου 2024 και μετά, έργα αυτοπαραγωγής υλοποιούνται μέσω των σχημάτων του ταυτοχρονισμένου συμψηφισμού (net billing) και του εικονικού ταυτοχρονισμένου συμψηφισμού (virtual net billing). Ωστόσο, ισχύουν ακόμα εξαιρέσεις για έργα που έχουν λάβει χρηματοδότηση από ευρωπαϊκούς και εθνικούς πόρους, τα οποία μπορούν να υποβάλλουν αιτήσεις με τους παλαιούς μηχανισμούς του ενεργειακού συμψηφισμού (net metering) και του εικονικού ενεργειακού συμψηφισμού (virtual net metering). Η βασική διαφορά μεταξύ των δύο παλαιότερων και των δύο νεότερων σχημάτων αφορά στον τρόπο με τον οποίο γίνεται ο συμψηφισμός και η αποζημίωση της περίσσειας ενέργειας που παράγεται από το εγκατεστημένο σύστημα ΑΠΕ, αλλά δεν καταναλώνεται από τον κύριο ωφελούμενο του συστήματος την ίδια ώρα. Ειδικότερα, στον ενεργειακό συμψηφισμό η ενέργεια που παράγεται συμψηφίζεται με αυτή που καταναλώνεται καθ' όλη τη διάρκεια της ημέρας σε βάθος τριετίας. Στον ταυτοχρονισμένο συμψηφισμό, ο συμψηφισμός της παραγόμενης ενέργειας γίνεται σε πραγματικό χρόνο την ώρα που αυτή καταναλώνεται, ενώ η περίσσεια είτε εγχέεται στο δίκτυο και αποζημιώνεται με την τιμή της χονδρεμπορικής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας κατά τον χρόνο της έγχυσης, είτε απορρίπτεται.

Στην παρούσα ανάλυση εξετάζεται η εξέλιξη έργων αυτοπαραγωγής και των τεσσάρων μηχανισμών. Όσον αφορά τις ενεργειακές κοινότητες, εξετάζονται όλες οι νομικές μορφές που καταγράφονται στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο (ΓΕΜΗ)¹, καθώς και όλοι οι τύποι έργων που αυτές μπορούσαν να αναπτύξουν από το 2018 έως σήμερα, δηλαδή έργα αυτοπαραγωγής (virtual net metering & virtual net billing), αλλά και αμιγώς εμπορικά έργα που πωλούν την παραγόμενη ενέργεια στο δίκτυο και διαμοιράζουν τα κέρδη στα μέλη τους.

Για την ανάλυση αξιοποιούνται τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία του ΓΕΜΗ έως και τον Μάιο 2026², του Διαχειριστή του Ελληνικού Δικτύου Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΔΕΔΔΗΕ) έως και τον Απρίλιο 2026³, καθώς και του Ανεξάρτητου Διαχειριστή Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΑΔΜΗΕ) επίσης έως τον Απρίλιο 2026⁴. Επιπλέον, παρουσιάζονται οι τελευταίες εξελίξεις όσον αφορά τους πόρους, το θεσμικό πλαίσιο και τον κοινοβουλευτικό έλεγχο.

¹ Ενεργειακές Κοινότητες, Κοινότητες Ανανεώσιμης Ενέργειας, Ενεργειακές Κοινότητες Πολιτών, Συνεταιρισμοί Περιορισμένης Ευθύνης, Συνεταιρισμοί, Αστικές Εταιρείες Ανανεώσιμης Ενέργειας, Κοινοπραξίες και ΙΚΕ.

² ΓΕΜΗ, 2026, <https://bit.ly/3FdiqHK>.

³ ΔΕΔΔΗΕ, Αρχείο Αιτήσεων σύνδεσης σταθμών ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ αρμοδιότητας ΔΕΔΔΗΕ (Μάιος 2026), <http://bit.ly/4iUjcfw> & Αρχείο Αιτήσεων σύνδεσης έργων ενεργειακού και εικονικού ενεργειακού συμψηφισμού (Μάιος 2026), <https://bit.ly/4aimwir>.

⁴ ΑΔΜΗΕ, Παραγωγοί ΑΠΕ & ΣΗΘΥΑ - ΣΑΗΕ (Απρίλιος 2026), <https://bit.ly/4vnKDUu>

Ενεργειακές κοινότητες

Επικράτεια

Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία του ΓΕΜΗ, σήμερα (Μάιος 2026) υπάρχουν **2,541 ενεργές⁵ ενεργειακές κοινότητες**, εκ των οποίων οι 13 δεν είναι εγγεγραμμένες σε καμία από τις 13 περιφέρειες της χώρας, ενώ οι 272 βρίσκονται σε αναστολή καταχώρησης. Από το σύνολο των 2,541 ενεργειακών κοινοτήτων, η **συντριπτική πλειονότητα (2,334) είναι Ενεργειακές Κοινότητες του ιδρυτικού νόμου 4513/2018**. Υπάρχουν επίσης 130 με τη νομική μορφή ΣυνΠΕ, 1 ως Κοινοπραξία, 1 ως Αστική Εταιρεία 784 Α.Κ., 1 ως ΙΚΕ και 1 ως ΕΕ. Λειτουργούν επιπλέον **41 Κοινότητες Ανανεώσιμης Ενέργειας (ΚΑΕ) και 32 Ενεργειακές Κοινότητες Πολιτών (ΕΚΠ)**, νομικές μορφές που θεσπίστηκαν με την ψήφιση του νεότερου νόμου 5037/2023.

Χαμηλή-μέση τάση

Σύμφωνα με τα στοιχεία του ΔΕΔΔΗΕ, από την έναρξη του θεσμού των ενεργειακών κοινοτήτων στην Ελλάδα το 2018 έως τον Απρίλιο 2026, έχουν κατατεθεί συνολικά **6,326 αιτήσεις έργων, ισχύος 4,841.8 MW** αθροιστικά και για τις δύο κατηγορίες έργων ενεργειακών κοινοτήτων (εμπορικά και αυτοπαραγωγής). Ωστόσο, οι αιτήσεις ουσιαστικά «πάγωσαν» μετά τις πρόσφατες αλλαγές στο θεσμικό πλαίσιο, που αφορούσαν κυρίως την αλλαγή από τον (εικονικό) ενεργειακό συμψηφισμό στον (εικονικό) ταυτοχρονισμένο συμψηφισμό, αφού την περίοδο Ιανουαρίου 2024-Απριλίου 2026 κατατέθηκαν μόλις 61 νέες αιτήσεις έργων ενεργειακών κοινοτήτων.

Σε ό,τι αφορά την ηλεκτρισμένη ισχύ, έχουν συνδεθεί και λειτουργούν 2,057 έργα ισχύος 1,483.4 MW, δηλαδή το 30.6% της συνολικής αιτούμενης ισχύος. Το μεγαλύτερο τμήμα αυτών (1,836) με ισχύ 1,369.3 MW πωλούν όλη την παραγόμενη ενέργεια στο δίκτυο (εμπορικά έργα)⁶, ενώ μόνο 221 έργα αυτοπαραγωγής συνολικής ισχύος 114.1 MW έχουν ηλεκτριστεί (μόλις 7.7% του συνόλου), κανένα από τα οποία δεν λειτουργεί με τον νέο μηχανισμό του εικονικού ταυτοχρονισμένου συμψηφισμού (με ή χωρίς αποζημίωση). Ωστόσο, η πρόοδος στην ηλεκτρηση ειδικά των έργων αυτοπαραγωγής από ενεργειακές κοινότητες είναι **αξιοσημείωτη**, καθώς από 4.2 MW το 2022 και 14.4 MW το 2023, το 2024 έκλεισε με υπερτριπλάσια (σε σχέση με το 2023) ηλεκτρισμένη ισχύ (50.1 MW). Η πρόοδος συνεχίστηκε και το 2025 όπου η ηλεκτρισμένη ισχύς υπερδιπλασιάστηκε σε σχέση με το 2024 φτάνοντας τα 112.4 MW. Ωστόσο, τους πρώτους τέσσερις μήνες του 2026, ηλεκτρίστηκαν μόλις πέντε επιπλέον έργα αυτοπαραγωγής από ενεργειακές κοινότητες συνολικής ισχύος 1.7 MW.

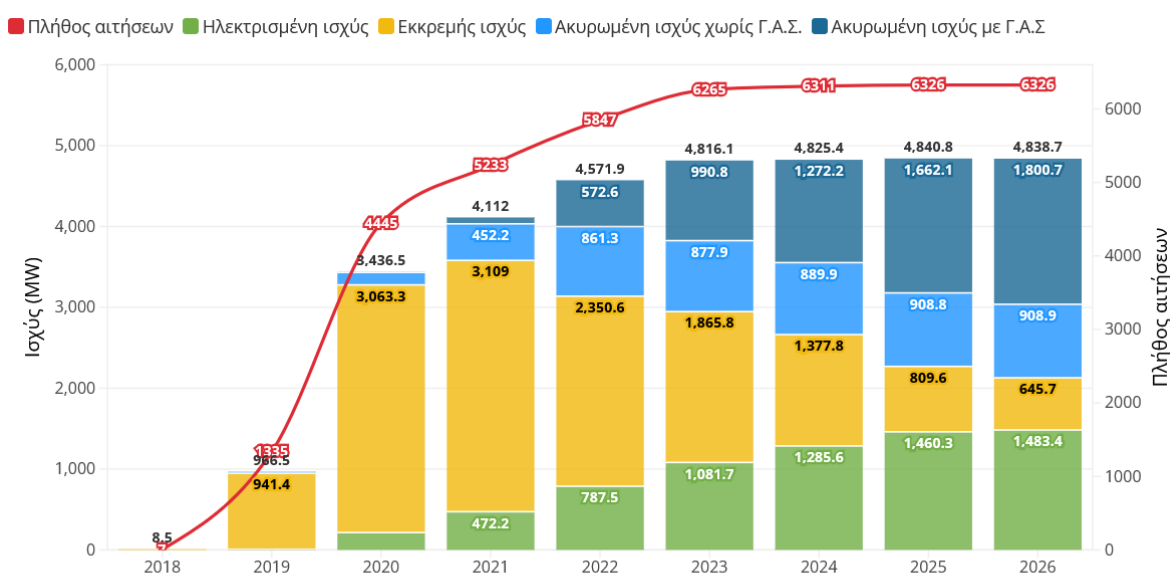
Όπως φαίνεται στο Διάγραμμα 2, μετά από μια περίοδο ταχείας ανάπτυξης, ο ρυθμός ηλεκτρησης έργων ενεργειακών κοινοτήτων όλων των κατηγοριών μειώθηκε. Έτσι, ενώ το 2023 συνδέθηκαν 390 νέα έργα ισχύος 294.2 MW (+37.4% σε σχέση με το προηγούμενο

⁵ Ο όρος «ενεργές» αφορά τον χαρακτηρισμό του ΓΕΜΗ, χωρίς να σημαίνει απαραίτητα ότι κάθε «ενεργή» ενεργειακή κοινότητα έχει υλοποιήσει ή αιτηθεί κάποιο έργο.

⁶ Υπογραμμίζεται ότι στα εμπορικά έργα δεν λαμβάνονται υπόψη τα έργα που ανήκουν σε «πρώην» ή «τέως» ενεργειακές κοινότητες.

έτος), το 2024 ηλεκτρίστηκαν 286 νέα έργα ισχύος 203.9 MW (+18.9% σε σχέση με το προηγούμενο έτος), ενώ το 2025 συνδέθηκαν 229 νέα έργα ενεργειακών κοινοτήτων ισχύος 174.7 MW.

Επιπλέον, οι ακυρώσεις έργων ενεργειακών κοινοτήτων ήταν περισσότερες από τις ηλεκτρίσεις. Ειδικότερα, το 2023 ακυρώθηκαν 607 έργα ισχύος 434.8 MW, το 2024 365 έργα ισχύος 293.5 MW, το 2025 550 έργα ισχύος 408.8 MW, ενώ τους πρώτους τέσσερις μήνες του 2026 ακυρώθηκαν 181 επιπλέον έργα ισχύος 138.7 MW. Από την έναρξη του θεσμού των ενεργειακών κοινοτήτων το 2018 έως σήμερα έχουν ακυρωθεί συνολικά 3,498 έργα ισχύος 2,709.6 MW, από τα οποία 2,264 έργα ισχύος 1,800.7 MW (το 66.5% της συνολικής ισχύος των ακυρωμένων έργων) είχαν λάβει προηγουμένως γνωστοποίηση αδυναμίας σύνδεσης. Τα στοιχεία αυτά αναδεικνύουν ποσοτικά τον λόγο για τον οποίο η ανεπάρκεια ηλεκτρικού χώρου αποτελεί ένα από τα βασικότερα εμπόδια για την περαιτέρω αξιοποίηση του θεσμού των ενεργειακών κοινοτήτων.

Πηγή: ΔΕΔΔΗΕ, επεξεργασία The Green Tank • *Δεδομένα έως και τον Απρίλιο 2026
Γ.Α.Σ.: Γνωστοποίηση Αδυναμίας Σύνδεσης

Διάγραμμα 2: Εξέλιξη πλήθους αιτήσεων και ισχύος έργων ΑΠΕ από ενεργειακές κοινότητες την περίοδο Ιανουάριος 2018- Απρίλιος 2026 στη χαμηλή-μέση τάση.

Καθώς τα έργα ενεργειακών κοινοτήτων που είτε ακυρώνονται είτε ηλεκτρίζονται αυξάνονται με την πάροδο του χρόνου και την ίδια στιγμή οι συνολικές αιτήσεις παραμένουν σχεδόν στάσιμες (βλ. Διάγραμμα 2), τα εκκρεμή έργα (μη ηλεκτρισμένα, μη ακυρωμένα) συρρικνώνονται. Ως αποτέλεσμα, έως τον Απρίλιο του 2026 παρέμεναν σε εκκρεμότητα 771 έργα ενεργειακών κοινοτήτων ισχύος 645.7 MW, από τα οποία 557 έργα ισχύος 448.8 MW έχουν λάβει γνωστοποίηση αδυναμίας σύνδεσης, περιορίζοντας έτσι τις πιθανότητες ηλεκτρίσής τους. Αντίθετα, πολύ περισσότερες πιθανότητες ηλεκτρίσης έχουν τα 269 εκκρεμή έργα ενεργειακών κοινοτήτων ισχύος 213.2 MW που έχουν υπογράψει σύμβαση σύνδεσης και βρίσκονται στο τελευταίο αδειοδοτικό στάδιο πριν την ενεργοποίηση. Ωστόσο, καμία νέα σύμβαση σύνδεσης δεν υπογράφηκε τους τελευταίους επτά μήνες (από τον Σεπτέμβριο 2025).

Η στασιμότητα στο πλήθος και την ισχύ των αιτήσεων δεν οφείλεται αποκλειστικά και μόνο στην έλλειψη ηλεκτρικού χώρου, αλλά και στις αλλαγές του θεσμικού πλαισίου, οι οποίες περιόρισαν τις δυνατότητες διανομής κερδών στα μέλη⁷, ενώ καταργήθηκαν (πλην εξαιρέσεων⁸) οι υψηλές εγγυημένες τιμές με τις οποίες πληρώνονταν οι παραγωγοί ηλεκτρικής ενέργειας από εμπορικά έργα ενεργειακών κοινοτήτων. Έτσι, από το 2023 έως τον Απρίλιο 2026 κατατέθηκαν μόλις 14 νέες αιτήσεις εμπορικών έργων στη χαμηλή-μέση τάση, φτάνοντας στο σύνολό τους τις 5,606 (88.6% του συνόλου των αιτήσεων έργων ΕΚΟΙΝ).

Αντίθετα με τα εμπορικά έργα, οι αιτήσεις έργων αυτοπαραγωγής με τον μηχανισμό του εικονικού ενεργειακού συμψηφισμού (Virtual Net Metering) εκτοξεύτηκαν από 30 το 2021 στις 228 μέσα στο 2022, ενώ το 2023 αυξήθηκαν 2.5 φορές, φτάνοντας τις 568. Ωστόσο, η πρόοδος αυτή ανακόπηκε απότομα με την αλλαγή του θεσμικού πλαισίου που κατήργησε τον εικονικό ενεργειακό συμψηφισμό και τον αντικατέστησε -με σημαντική καθυστέρηση- με τον εικονικό ταυτοχρονισμένο συμψηφισμό (virtual net billing). Ο νέος μηχανισμός δε, έχει σαφώς λιγότερα οικονομικά οφέλη για τα μέλη των ενεργειακών κοινοτήτων συγκριτικά με τον εικονικό ενεργειακό συμψηφισμό, δεδομένου ότι η τιμή με την οποία αποζημιώνεται για την περίσσεια ενέργεια τις μεσημεριανές ώρες ο αυτοπαραγωγός είναι πολύ χαμηλότερη από την τιμή της ενέργειας (που πλέον δεν συμψηφίζει) κατά τις βραδινές ώρες αιχμής. Ως αποτέλεσμα, μέσα στο 2024 υπήρξαν μόλις 44 νέες αιτήσεις εικονικού ενεργειακού συμψηφισμού (όλες έως τον Απρίλιο) φτάνοντας τις 612 και καμία νέα αίτηση μετά, εξαιτίας της πλήρους κατάργησης του μηχανισμού αυτού για τις ενεργειακές κοινότητες από τον Νοέμβριο του 2024.

Τέλος, η αλλαγή του θεσμικού πλαισίου πρακτικά έχει «παγώσει» τις αιτήσεις νέων έργων αυτοπαραγωγής από ενεργειακές κοινότητες. Συγκεκριμένα, από τον Οκτώβριο 2024 που ο ΔΕΔΔΗΕ ανακοίνωσε την έναρξη υποδοχής αιτήσεων (εικονικού) ταυτοχρονισμένου συμψηφισμού⁹ έως τον Απρίλιο 2026 κατατέθηκαν μόλις 3 αιτήσεις νέων έργων αυτοπαραγωγής από ενεργειακές κοινότητες συνολικής ισχύος 1.2 MW.

Υψηλή τάση

Εκτός από τη χαμηλή-μέση τάση, έργα ενεργειακών κοινοτήτων υπάρχουν και στο δίκτυο του ΑΔΜΗΕ. Τα σχετικά αρχεία του ΑΔΜΗΕ περιλαμβάνουν πολύ λιγότερες πληροφορίες σε σχέση με τα αντίστοιχα του ΔΕΔΔΗΕ για τη χαμηλή-μέση τάση. Πιο συγκεκριμένα, δεν περιλαμβάνουν πληροφορίες για την ημερομηνία αίτησης ή τις ημερομηνίες που ολοκληρώθηκαν τα διάφορα αδειοδοτικά στάδια ή τις ημερομηνίες σύνδεσης των έργων στο δίκτυο ή της ακύρωσης. Αναφέρουν μόνο τα έργα εκείνα που είτε βρίσκονται σε λειτουργία, είτε διαθέτουν οριστική προσφορά σύνδεσης. Επιπλέον, δεν περιέχουν πληροφορίες για το είδος του έργου, αν είναι δηλαδή εμπορικό ή αυτοπαραγωγής. Πάντως, τα έργα που συνδέονται στον ΑΔΜΗΕ είναι συνήθως μεγάλου μεγέθους και εμπορικά.

Πιο συγκεκριμένα, σε ό,τι αφορά ειδικά τα έργα ενεργειακών κοινοτήτων στο δίκτυο υψηλής τάσης, από την ανάλυση των στοιχείων του ΑΔΜΗΕ προκύπτει ότι έως τον Απρίλιο 2026 είχαν

⁷ Ν. 5037/2023 ΦΕΚ Α' 78/29.3.2023

⁸ Πχ. Ν.5167/2024 ΦΕΚ Α' / 207/ 20-12-2024

⁹ Ανακοίνωση του ΔΕΔΔΗΕ σχετικά με την Υποδοχή Αιτημάτων Net Billing, 2.10.2024, <https://bit.ly/4xGbywh>

τεθεί σε λειτουργία 1,012 έργα συνολικής ισχύος 1,078.6 MW, ενώ οριστική προσφορά σύνδεσης είχαν αποκτήσει επιπλέον 712 έργα συνολικής ισχύος 833.2 MW.

Ωστόσο, τα 1,012 έργα που βρίσκονται σε λειτουργία στην υψηλή τάση ανήκουν σε μόλις 103 ενεργειακές κοινότητες. Επομένως, η «μέση» ενεργειακή κοινότητα που είναι συνδεδεμένη στο δίκτυο του ΑΔΜΗΕ είναι ιδιοκτήτρια σχεδόν 10 έργων συνολικής ισχύος περίπου 10.4 MW (περίπου 1 MW το καθένα). Αντίθετα, υπάρχουν μόλις 11 ενεργειακές κοινότητες με ένα μοναδικό «μικρό» έργο ισχύος έως 1.1 MW.

Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι ανάμεσα στα ηλεκτρισμένα έργα συμπεριλαμβάνεται **έργο ενεργειακής κοινότητας ισχύος 37.5 MW**, ενώ υπάρχει ενεργειακή κοινότητα που έχει στην ιδιοκτησία της **26 έργα συνολικής ισχύος 16 MW**. Χαρακτηριστική επίσης είναι η περίπτωση των **18 έργων της ενεργειακής κοινότητας Κοζάνης** (στην οποία δεν συμμετέχει ο δήμος) που προκάλεσε αναστάτωση στην τοπική κοινωνία και έφτασε στα δικαστήρια¹⁰. Πρόκειται για έργα συνολικής ισχύος 16.5 MW, εμπορικού σκοπού όπως δείχνουν τα σχετικά έγγραφα της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας¹¹. Τα 15 από αυτά, ισχύος 15 MW είναι συγκεντρωμένα στην τοποθεσία «ΜΑΝΑ ΝΕΡΟΥ» του δήμου Σερβίων και τα υπόλοιπα 3, ισχύος 1.5 MW στην τοποθεσία «ΑΕΤΟΡΑΧΗ» του ίδιου δήμου.

Φαίνεται επομένως ότι οι περισσότερες από τις ενεργειακές κοινότητες που συνδέονται στο δίκτυο του ΑΔΜΗΕ, εφάρμοσαν την πρακτική του «**τεμαχισμού**» **μεγάλων έργων σε μικρότερα που εγκαταστάθηκαν σε γειτονικές τοποθεσίες**, προκειμένου να παρακάμψουν τη διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης και κυρίως να αποκομίσουν κέρδη από τις υψηλότερες εγγυημένες τιμές που προσέφερε παλαιότερα ο νόμος.

Αθροίζοντας τα έργα ενεργειακών κοινοτήτων σε όλες τις τάσεις, διαπιστώνεται ότι βρίσκονται σε λειτουργία συνολικά **3,069 έργα ενεργειακών κοινοτήτων συνολικής ισχύος 2,562 MW**. Ωστόσο, μόλις τα 221 από αυτά ισχύος 114.1 MW είναι έργα αυτοπαραγωγής (4.4%). Η συντριπτική επικράτηση των εμπορικών έργων έναντι των έργων αυτοπαραγωγής (95.6% vs 4.4% στα ηλεκτρισμένα έργα) αναδεικνύει την **κατάχρηση του θεσμού των ενεργειακών κοινοτήτων στη χώρα μας για την αποκόμιση κερδών**.

Η κατάσταση αυτή έρχεται σε ευθεία αντίθεση με το πνεύμα του νόμου 5037/2023. Ειδικότερα, σύμφωνα με το άρθρο 46, παρ.1 για τις Κοινότητες Ανανεώσιμης Ενέργειας (Κ.Α.Ε.) ο νόμος αναφέρει τα εξής: «**Πρωταρχικός σκοπός της Κ.Α.Ε. δεν είναι το οικονομικό κέρδος, αλλά η προσφορά στα μέλη της και στις τοπικές περιοχές δραστηριοποίησής της, περιβαλλοντικού, οικονομικού και κοινωνικού οφέλους.**» Παρομοίως και για τις Ενεργειακές Κοινότητες Πολιτών, το άρθρο 86, εδ. Β) αναφέρει ότι μια ΕΚΠ: «**...έχει ως πρωταρχικό σκοπό να προσφέρει περιβαλλοντικό, οικονομικό και κοινωνικό όφελος και όχι οικονομικό κέρδος, σε επίπεδο κοινότητας για τα μέλη της ή τις τοπικές περιοχές δραστηριοποίησής της.**»

¹⁰ Χρόνος Κοζάνης, 31.12.2024, «Το ΣτΕ δικαιώνει το Δήμο Σερβίων για τις άδειες φωτοβολταϊκών στη θέση «Μάνα Νερού» της Κοινότητας Μεσιανής», <https://bit.ly/43PgeCk>

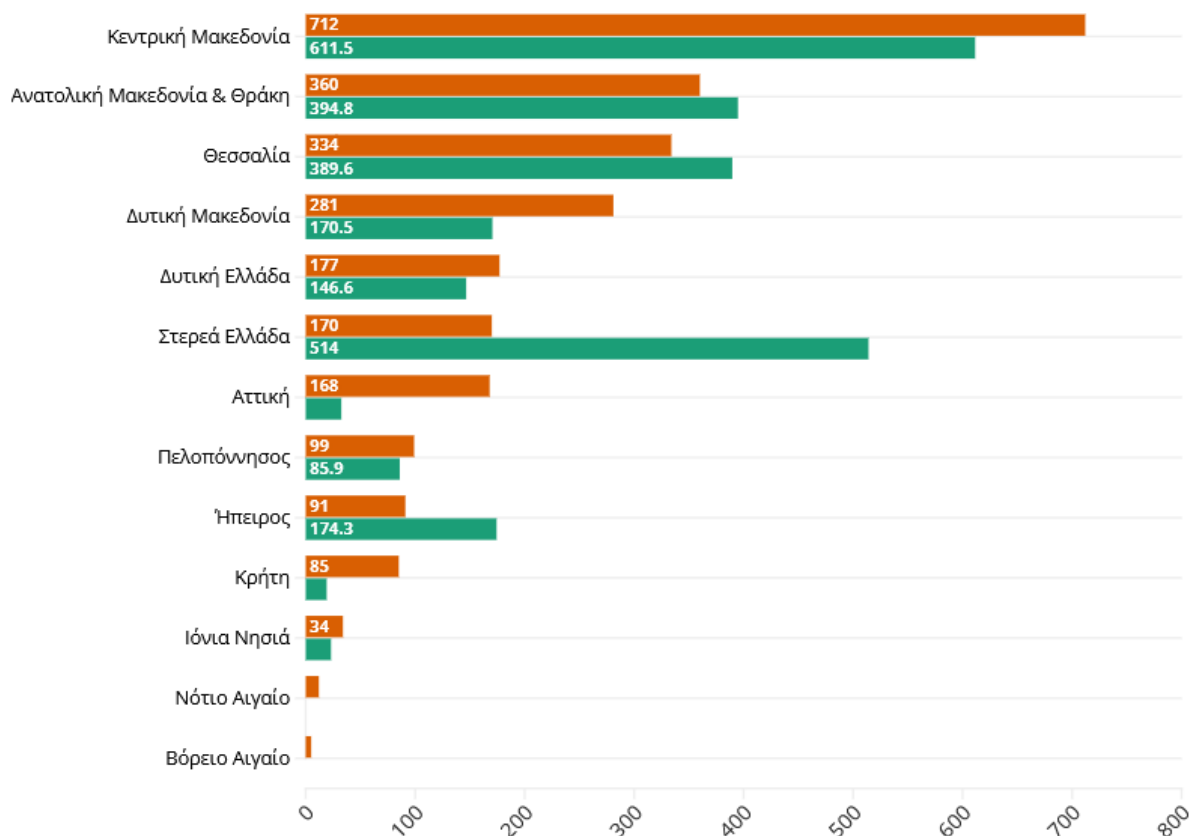
¹¹ Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας, 20.1.2020, «Υπαγωγή σε Πρότυπες Περιβαλλοντικές Δεσμεύσεις του έργου «Φωτοβολταϊκός Σταθμός 7 ισχύος 996,19 kW» της εταιρείας «ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΚΟΖΑΝΗΣ Π.Ε.» που θα εγκατασταθεί σε έκταση συνολικής επιφάνειας 10.884,18 τ.μ., στη θέση «Μάνα νερού» της Τ.Κ. Βαθυλάκκου, Περιφερειακής Ενότητας Κοζάνης», <https://bit.ly/4vyC35b>

Γεωγραφική Κατανομή

Όπως φαίνεται στο Διάγραμμα 3, που περιλαμβάνει έργα τόσο στη χαμηλή-μέση τάση όσο και στην υψηλή, από τη θεσμοθέτηση των ενεργειακών κοινοτήτων το 2018 έως και τον Μάιο 2026, οι περισσότερες ενεργειακές κοινότητες συστάθηκαν στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας (712). Στην ίδια Περιφέρεια υπάρχει και η μεγαλύτερη ηλεκτρισμένη ισχύς (611.5 MW), με δεύτερη τη Στερεά Ελλάδα (514 MW) και τρίτη την Ανατολική Μακεδονία & Θράκη (394.8 MW). Η τελευταία κατέχει επίσης τη δεύτερη θέση στο πλήθος των ενεργειακών κοινοτήτων με 360. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι η δεύτερη θέση σε ηλεκτρισμένη ισχύ της Στερεάς Ελλάδας οφείλεται πρωτίστως στα έργα της υψηλής τάσης που βρίσκονται κυρίως στη Φθιώτιδα (150 έργα ισχύος 167.6 MW) και την Αιτωλοακαρνανία (127 έργα ισχύος 123.5 MW).

Στα νησιά, οι περισσότερες ενεργειακές κοινότητες έχουν συσταθεί στην Κρήτη (85). Παρ' όλα αυτά, η μεγαλύτερη ηλεκτρισμένη ισχύς συναντάται στα Ιόνια νησιά: 23.1 MW έναντι των 19.1 MW στην Κρήτη. Ωστόσο, το σύνολο των ηλεκτρισμένων έργων στην Κρήτη είναι αυτοπαραγωγής, ενώ αντίθετα όλα τα ηλεκτρισμένα έργα στα Ιόνια είναι εμπορικά.

■ Πλήθος ΕΚΟΙΝ ■ Ηλεκτρισμένη ισχύς (MW)

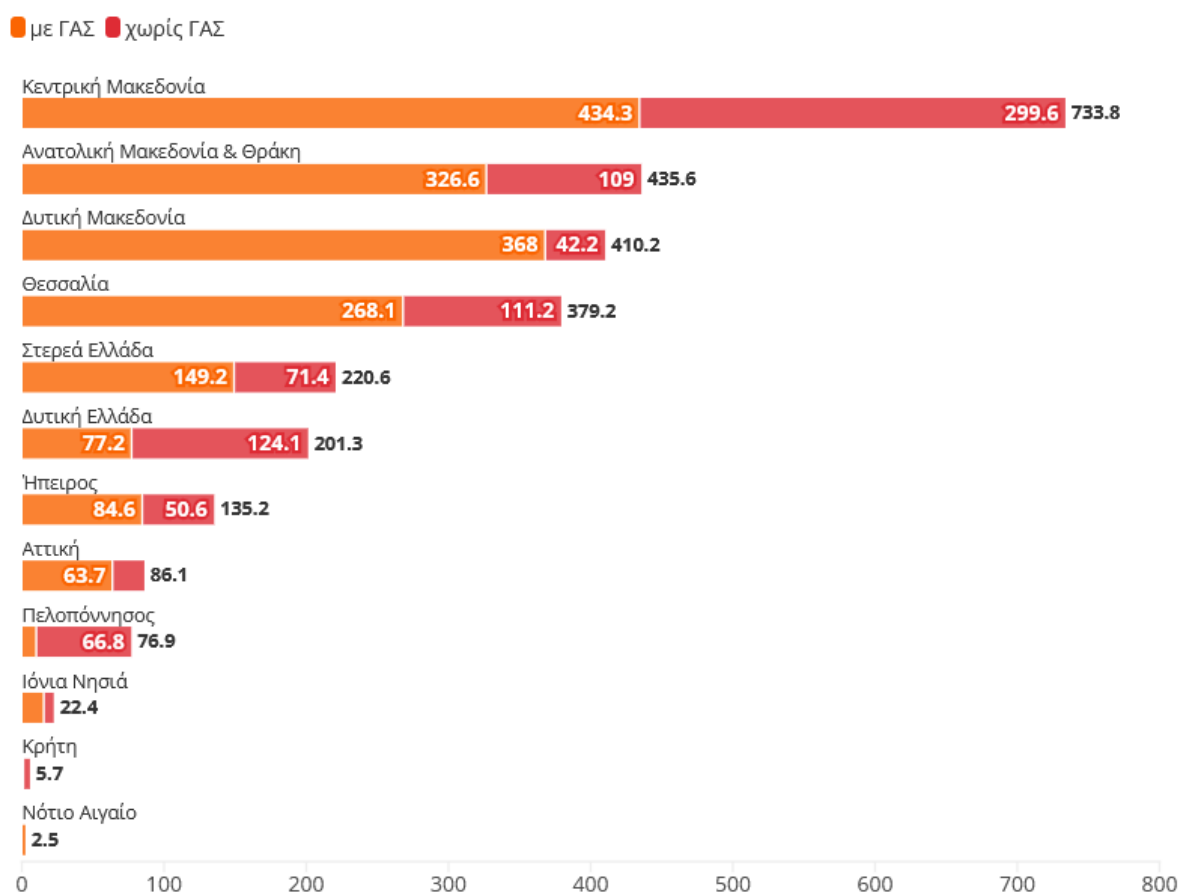

Πηγές: ΔΕΔΔΗΕ, ΑΔΜΗΕ, ΓΕΜΗ, επεξεργασία The Green Tank • Περιλαμβάνονται τα έργα σε όλες τις τάσεις Δεδομένα ισχύος έως και τον Απρίλιο 2026, πλήθους έως Μάιο 2026

Διάγραμμα 3: Πλήθος ενεργειακών κοινοτήτων και ηλεκτρισμένη ισχύς σε όλες τις τάσεις ανά Περιφέρεια.

Στο Διάγραμμα 4 φαίνεται ότι εκτός από το πλήθος ενεργειακών κοινοτήτων και την ηλεκτρισμένη ισχύ, η Κεντρική Μακεδονία είναι πρωταθλήτρια και στα ακυρωμένα έργα στη χαμηλή-μέση τάση (733.8 MW). Το 59% των ακυρωμένων έργων (434.3 MW) είχαν λάβει προηγουμένως γνωστοποίηση αδυναμίας σύνδεσης.

Στη δεύτερη θέση ως προς την ισχύ των ακυρωμένων έργων πέρασε η Ανατολική Μακεδονία & Θράκη με 435.6 MW, ξεπερνώντας τη Δυτική Μακεδονία με 410.2 MW. Ωστόσο, η Δυτική Μακεδονία διατήρησε τις δύο πανελλαδικές πρωτιές που κατέχει. Πρώτον, έχει τη μεγαλύτερη αναλογία ακυρωμένης προς ηλεκτρισμένη ισχύ στη χαμηλή-μέση τάση, καθώς η πρώτη (410.2 MW) είναι σχεδόν τετραπλάσια της δεύτερης (110.6 MW). Δεύτερον, όπως φαίνεται στο Διάγραμμα 4, έχει το μεγαλύτερο μερίδιο ακυρωμένων έργων, τα οποία πριν την ακύρωση είχαν λάβει γνωστοποίηση αδυναμίας σύνδεσης (89.7%).

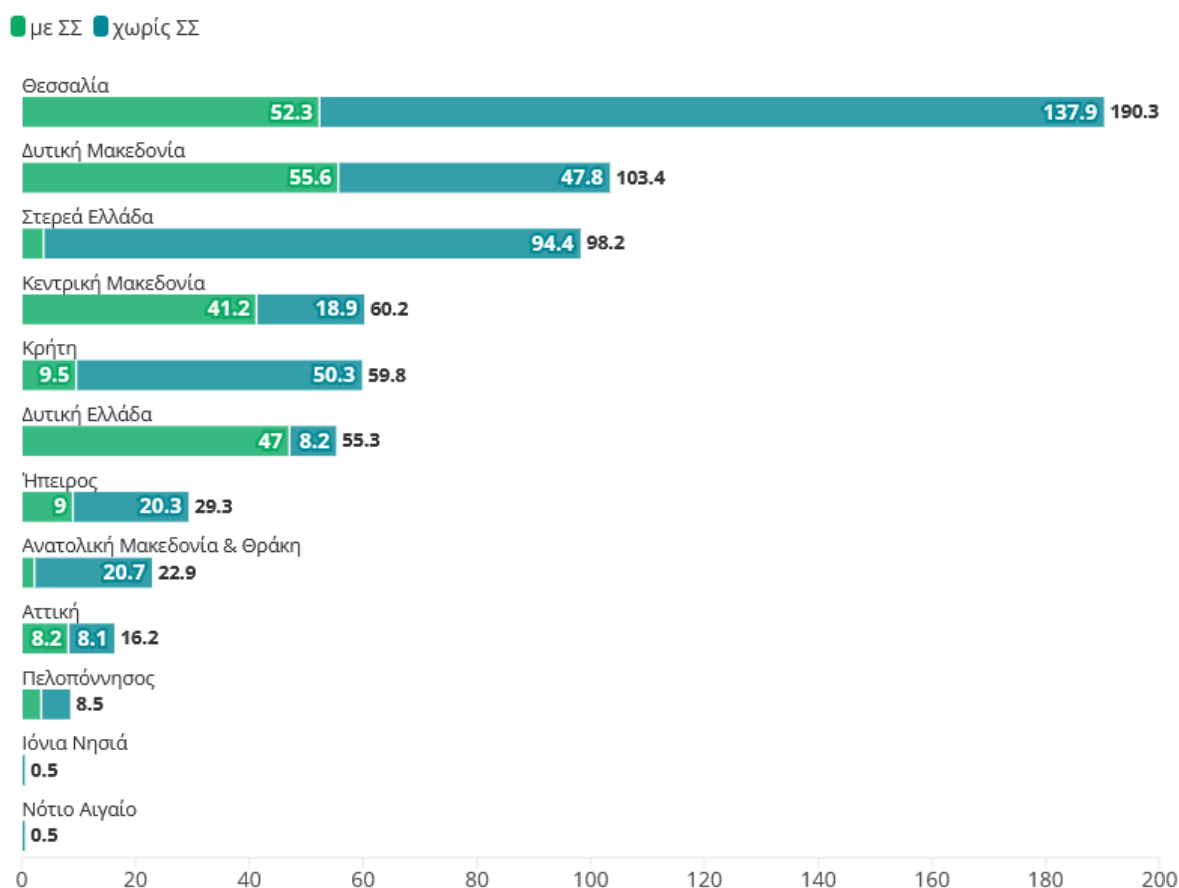
Πηγές: ΔΕΔΔΗΕ, επεξεργασία The Green Tank • Δεδομένα μόνο από τη χαμηλή-μέση τάση έως και τον Απρίλιο 2026
Γ.Α.Σ.: Γνωστοποίηση Αδυναμίας Σύνδεσης

Διάγραμμα 4: Ισχύς (MW) ακυρωμένων έργων στη χαμηλή-μέση τάση ανά Περιφέρεια με και χωρίς Γνωστοποίηση Αδυναμίας Σύνδεσης (Γ.Α.Σ.).

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η γεωγραφική διασπορά των εκκρεμών έργων ενεργειακών κοινοτήτων στη χαμηλή-μέση τάση, δηλαδή, αυτών που δεν έχουν ακόμα ηλεκτρισθεί ή ακυρωθεί, όπως και του υποσυνόλου των εκκρεμών έργων που έχουν εξασφαλίσει σύμβαση σύνδεσης, η οποία αποτελεί το τελευταίο αδειοδοτικό στάδιο πριν την ενεργοποίηση. Τα έργα με σύμβαση σύνδεσης μπορούν να θεωρηθούν ως τα πιο «ώριμα», δηλαδή αυτά που βρίσκονται πιο κοντά στην υλοποίηση.

Όπως φαίνεται στο Διάγραμμα 5, η μεγαλύτερη ισχύς εκκρεμών έργων ενεργειακών κοινοτήτων στη χαμηλή-μέση τάση βρίσκεται στη Θεσσαλία (190.3 MW). Σε αντίθεση με την προηγούμενη ανάλυσή μας που βασιζόταν στα στοιχεία του ΔΕΔΔΗΕ έως και τον Σεπτέμβριο 2025 κι έδειχνε ότι κανένα από τα εκκρεμή έργα στη Θεσσαλία δεν είχε σύμβαση σύνδεσης, πλέον το 27.5% αυτών (52.3 MW) βρίσκεται στο τελικό αδειοδοτικό στάδιο.

Τη δεύτερη θέση στα εκκρεμή έργα στη χαμηλή-μέση τάση διατηρεί η Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας με 142 έργα ισχύος 103.4 MW, 79 από τα οποία με ισχύ 55.6 MW έχουν σύμβαση σύνδεσης. Στην τρίτη και τέταρτη θέση βρίσκονται οι Περιφέρειες Στερεάς Ελλάδας και Κεντρικής Μακεδονίας με εκκρεμή έργα ισχύος 98.2 MW και 60.2 MW, αντίστοιχα. Τέλος, η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας έχει το υψηλότερο ποσοστό εκκρεμών έργων με σύμβαση σύνδεσης με 47 MW επί συνόλου 55.3 MW (85.1%), αφήνοντας την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας στη δεύτερη θέση ως προς αυτόν τον δείκτη με 41.2 MW εκκρεμών έργων με σύμβαση σύνδεσης επί συνόλου 60.2 MW (68.5%).

Πηγές: ΔΕΔΔΗΕ, επεξεργασία The Green Tank • Δεδομένα από τη χαμηλή-μέση τάση έως και τον Απρίλιο 2026
Σ.Σ.: Σύμβαση Σύνδεσης

Διάγραμμα 5: Ισχύς (MW) εκκρεμών έργων ανά Περιφέρεια με και χωρίς Σύμβαση Σύνδεσης (Σ.Σ.).

Περιοχές σε μετάβαση

Οι λιγνιτικές περιοχές και ευρύτερα οι περιοχές έντασης άνθρακα που εμπίπτουν στο Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και για τις οποίες έχει εγκριθεί Εδαφικό Σχέδιο Δίκαιης Μετάβασης (ΕΣΔΙΜ) αποτελούν τις περιοχές σε μετάβαση. Για την Ελλάδα αυτές είναι οι λιγνιτικές περιοχές της Δυτικής Μακεδονίας (Κοζάνη, Πτολεμαΐδα, Αμύνταιο, Φλώρινα) και δήμοι των Περιφερειακών Ενοτήτων Αρκαδίας (Δήμοι Μεγαλόπολης, Τρίπολης, Γορτυνίας) και Μεσσηνίας (Δήμος Οικαλίας), καθώς και τα νησιά Βόρειου και Νότιου Αιγαίου, όπως και η Κρήτη. Ειδικά για αυτές τις περιοχές, τον Σεπτέμβριο του 2023 ανακοινώθηκε το πρώτο πρόγραμμα χρηματοδότησης έργων αυτοπαραγωγής από ενεργειακές κοινότητες στη χώρα ύψους €41.8 εκατ.¹² Επιλέξιμοι για χρηματοδότηση είναι μόνο οι δήμοι και συναφείς φορείς, ενώ προϋπόθεση για χρηματοδότηση είναι τα σχετικά έργα να έχουν υπογράψει σύμβαση σύνδεσης με τον ΔΕΔΔΗΕ. Ως αποτέλεσμα αυτών των περιορισμών, σχεδόν 3 χρόνια μετά τη δημοσίευση της πρόσκλησης, έχει χρηματοδοτηθεί μόνο η ενεργειακή κοινότητα του δήμου Κοζάνης με €5.4 εκατ. για την εγκατάσταση 7 MW φωτοβολταϊκών συστημάτων που θα καλύπτουν τις ανάγκες του δήμου, ενώ έχει ενταχθεί στο ΠΔΑΜ και ένα επιπλέον τέτοιο έργο για την ενεργειακή κοινότητα του δήμου Βοίου με €6.4 εκατ. για την εγκατάσταση 8.9 MW φωτοβολταϊκών.

Έχει, συνεπώς, ιδιαίτερο ενδιαφέρον να εξεταστεί για όλες τις περιοχές σε μετάβαση η αδειοδοτική κατάσταση των έργων αυτοπαραγωγής συνολικά, *όχι μόνο από ενεργειακές κοινότητες, αλλά και ευρύτερα από αυτοπαραγωγούς που εφαρμόζουν εικονικό ενεργειακό συμψηφισμό ή, πλέον, εικονικό ταυτοχρονισμένο συμψηφισμό, καθώς τα έργα αυτά είναι δυνητικά επιλέξιμα για χρηματοδότηση από το ΠΔΑΜ 2021-2027.*

Δυτική Μακεδονία

Στη Δυτική Μακεδονία, τη μεγαλύτερη λιγνιτική περιφέρεια της χώρας, ελάχιστα έχουν αλλάξει σε σχέση με την προηγούμενη ανασκόπηση (Δεκέμβριος 2025)²³. Συγκεκριμένα, λειτουργούν 281 ενεργειακές κοινότητες οι οποίες έχουν υποβάλει 793 αιτήσεις έργων ΑΠΕ συνολικής ισχύος 625.1 MW. Η πλειονότητα των αιτήσεων (759) αφορά εμπορικά έργα, ενώ μόνο 34 αιτήσεις ισχύος 19.8 MW είναι για έργα αυτοπαραγωγής. Συνολικά έχουν ηλεκτριστεί 164 έργα ισχύος 110.6 MW. Επιπλέον, η Δυτική Μακεδονία κατέχει δύο πανελλαδικές πρωτιές. Πρώτον, έχει τη μεγαλύτερη αναλογία ακυρωμένης προς ηλεκτρισμένη ισχύ, καθώς η πρώτη (411.2 MW) είναι σχεδόν τετραπλάσια της δεύτερης (110.6 MW). Δεύτερον, έχει το μεγαλύτερο μερίδιο ακυρωμένων έργων, τα οποία πριν την ακύρωση είχαν λάβει γνωστοποίηση αδυναμίας σύνδεσης (89.7%), αναδεικνύοντας το οξύ πρόβλημα διαθεσιμότητας ηλεκτρικού χώρου που αντιμετωπίζει η Περιφέρεια.

Εκτός από τα 7 έργα ισχύος 1 MW το καθένα από την ενεργειακή κοινότητα του Δήμου Κοζάνης που θα χρηματοδοτηθούν με €5.4 εκατ. από το Πρόγραμμα Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης (ΠΔΑΜ) 2021 - 2027, στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας υπάρχουν επίσης 7 έργα εικονικού ενεργειακού συμψηφισμού (3 έργα από δύο ενεργειακές κοινότητες και 4 από τη ΔΕΥΑ Κοζάνης) συνολικής ισχύος 4 MW που έχουν ήδη υπογράψει σύμβαση

¹² ΕΥΔΑΜ, 27.9.2023, Πρόσκληση με τίτλο «Στήριξη ενεργειακών κοινοτήτων για την ανάπτυξη δράσεων αυτοπαραγωγής»: <https://bit.ly/3HLLiP8>.

σύνδεσης. Επομένως, βρίσκονται στο απαραίτητο επίπεδο ωριμότητας προκειμένου να λάβουν χρηματοδότηση από το ΠΔΑΜ, υπό την προϋπόθεση ότι η σχετική πρόσκληση θα τροποποιηθεί ώστε να περιλαμβάνει ανάμεσα στους δικαιούχους και άλλους φορείς που δεν είναι δήμοι ή συναφείς οργανισμοί, όπως για παράδειγμα ενεργειακές κοινότητες πολιτών, μικρομεσαίες επιχειρήσεις ή αγρότες που εφαρμόζουν ευρύτερα εικονικό ενεργειακό ή, πλέον, εικονικό ταυτοχρονισμένο συμψηφισμό.

Τέλος, στη Δυτική Μακεδονία εκκρεμούν και 33 αιτήσεις εικονικού ταυτοχρονισμένου συμψηφισμού ισχύος 19.7 MW, εκ των οποίων 4 ισχύος 1.5 MW διαθέτουν σύμβαση σύνδεσης, ενώ οι 28 ισχύος 18.5 MW έχουν λάβει γνωστοποίηση αδυναμίας σύνδεσης.

Αρκαδία

Στην άλλη λιγνιτική περιοχή της Ελλάδας, την Αρκαδία, έχουν συσταθεί 42 ενεργειακές κοινότητες και 103 αιτούμενα έργα ισχύος 54.6 MW. Από αυτά, 43 είναι έργα αυτοπαραγωγής, ισχύος 8.8 MW, όλα με εικονικό ενεργειακό συμψηφισμό. Έχουν ηλεκτριστεί 42 έργα ενεργειακών κοινοτήτων ισχύος 17.1 MW, από τα οποία τα 25 αντιστοιχούν σε έργα αυτοπαραγωγής ισχύος 5.3 MW. Σε ό,τι αφορά τον εικονικό ενεργειακό συμψηφισμό συνολικά, έχουν ηλεκτριστεί 30 έργα -συμπεριλαμβανομένων και των έργων ενεργειακών κοινοτήτων- ισχύος 6.5 MW, ενώ δεν υπάρχει κανένα έργο που να παραμένει εκκρεμές. Επιπλέον, καμία από τις 10 συνολικά αιτήσεις εικονικού ταυτοχρονισμένου συμψηφισμού ισχύος 1.96 MW που έγιναν μετά τις 2/10/2024 δεν έχει ηλεκτριστεί ακόμα, ενώ παραμένουν σε εκκρεμότητα 9 έργα ισχύος 1.93 MW.

Μεσσηνία

Στη Μεσσηνία υπάρχουν 10 ενεργές ενεργειακές κοινότητες και 46 αιτήσεις έργων συνολικής ισχύος 33.3 MW, από τα οποία τα 7 έργα είναι αυτοπαραγωγής ισχύος 5.9 MW. Έχουν ηλεκτριστεί 33 έργα ενεργειακών κοινοτήτων ισχύος 23.5 MW, από τα οποία μόλις τα 5 αντιστοιχούν σε έργα αυτοπαραγωγής ισχύος 4.5 MW. Ευρύτερα, σε ό,τι αφορά τα έργα που εφαρμόζουν εικονικό ενεργειακό συμψηφισμό, έχουν ηλεκτριστεί 9 έργα ισχύος 7.5 MW, συμπεριλαμβανομένων και 5 έργων ενεργειακών κοινοτήτων. Παραμένουν εκκρεμή 2 έργα αυτοπαραγωγής με εικονικό ενεργειακό συμψηφισμό ισχύος 1.4 MW, κανένα από τα οποία δεν έχει σύμβαση σύνδεσης. Επιπλέον, καμία από τις 4 αιτήσεις εικονικού ταυτοχρονισμένου συμψηφισμού ισχύος 0.45 MW που έγιναν μετά τις 2/10/2024 δεν έχει ηλεκτριστεί. Καθώς καμία αίτηση δεν έχει ακυρωθεί, παραμένουν και οι 4 σε εκκρεμότητα ενώ μία ισχύος μόλις 9.5 KW, διαθέτει σύμβαση σύνδεσης.

Κρήτη

Στην Κρήτη υπάρχουν 85 ενεργές ενεργειακές κοινότητες και 110 αιτήσεις συνολικής ισχύος 85.1 MW. Είναι η μοναδική Περιφέρεια της χώρας όπου οι αιτήσεις έργων αυτοπαραγωγής από ενεργειακές κοινότητες (53) είναι σχεδόν ίσες με αυτές εμπορικών έργων (57). Λειτουργούν 26 έργα αυτοπαραγωγής ενεργειακών κοινοτήτων ισχύος 19.1 MW, όλα με εικονικό ενεργειακό συμψηφισμό. Σε ό,τι αφορά συνολικά τα έργα εικονικού ενεργειακού συμψηφισμού -συμπεριλαμβανομένων και των έργων ενεργειακών κοινοτήτων- έχουν ηλεκτριστεί 38 έργα ισχύος 21 MW, ενώ δεν υπάρχει κανένα εκκρεμές έργο. Επιπλέον, καμία αίτηση εικονικού ταυτοχρονισμένου συμψηφισμού που έγινε μετά τις 2/10/2024 δεν έχει

ηλεκτριστεί ακόμα, ενώ παραμένουν σε εκκρεμότητα 53 έργα ισχύος 23.4 MW, με τα 3 από αυτά ισχύος 2 MW να διαθέτει σύμβαση σύνδεσης.

Νότιο Αιγαίο

Στο Νότιο Αιγαίο υπάρχουν 12 ενεργές ενεργειακές κοινότητες και μόλις 4 αιτήσεις έργων ΑΠΕ από ενεργειακές κοινότητες, συνολικής ισχύος 3 MW, όλα εμπορικού σκοπού, κανένα από τα οποία δεν έχει ηλεκτριστεί. Τα 3 από αυτά ισχύος 2.5 MW έχουν ακυρωθεί, ενώ ένα έργο ισχύος 0.5 MW έχει σύμβαση σύνδεσης. Υπάρχει ένα ηλεκτρισμένο έργο εικονικού ενεργειακού συμψηφισμού ισχύος 0.5 MW και ένα ίδιας ισχύος σε εκκρεμότητα. Μόλις μία αίτηση εικονικού ταυτοχρονισμένου συμψηφισμού ισχύος 99.76 KW έχει κατατεθεί έως τώρα (όχι όμως από ενεργειακή κοινότητα).

Βόρειο Αιγαίο

Ενώ έχουν συσταθεί και παραμένουν ενεργές 5 ενεργειακές κοινότητες στο Βόρειο Αιγαίο, η ανάλυση των στοιχείων του ΔΕΔΔΗΕ δείχνει ότι καμία αίτηση δεν είχε κατατεθεί έως τον Απρίλιο του 2026. Ωστόσο, η ενεργειακή κοινότητα της Χίου ανακοίνωσε ότι έχει δύο ηλεκτρισμένα έργα εικονικού ενεργειακού συμψηφισμού συνολικής ισχύος 110 KW που συνδέθηκαν τον Μάρτιο και τον Απρίλιο του 2024¹³, ενώ μία ενεργειακή κοινότητα της Λέσβου ανακοίνωσε ότι τον Φεβρουάριο του 2025 συνδέθηκε έργο 100 KW που επίσης εφαρμόζει εικονικό ενεργειακό συμψηφισμό¹⁴.

Στον παρακάτω Πίνακα 1 συνοψίζεται η ισχύς των έργων εικονικού ενεργειακού και εικονικού ταυτοχρονισμένου συμψηφισμού στις περιοχές μετάβασης σε διάφορα στάδια της αδειοδοτικής διαδικασίας. Τα έργα αυτά, και ειδικά όσα έχουν υπογράψει σύμβαση σύνδεσης, θα μπορούσαν να χρηματοδοτηθούν από το ΠΔΑΜ 2021-2027 υπό την προϋπόθεση της διεύρυνσης των δικαιούχων στις σχετικές προσκλήσεις πέρα από ενεργειακές κοινότητες δήμων και συναφών φορέων.

Πίνακας 1: Ισχύς έργων εικονικού ενεργειακού και εικονικού ταυτοχρονισμένου συμψηφισμού στις περιοχές μετάβασης

Περιοχή μετάβασης	Αιτήσεις (MW)	Ηλεκτρισμένα (MW)	Εκκρεμή με Σύμβαση Σύνδεσης (MW)	Εκκρεμή χωρίς Σύμβαση Σύνδεσης (MW)
Δυτική Μακεδονία	38.2	2.6	12.5 ¹⁵	18.2
Αρκαδία	15.2	6.6	0.51	1.42
Μεσσηνία	9.5	7.5	0.09	1.75
Κρήτη	60	21	2	21.4
Νότιο Αιγαίο	3	0.5	0.5	0.1
Βόρειο Αιγαίο	0	0	0	0
Σύνολο	125.9	38.1	15.6	42.9

¹³ Ενεργειακή κοινότητα Χίου. 18.4.2024. «Συνδέθηκε ο Φ/Β Σταθμός του Προγράμματος VEC3», <https://bit.ly/4cXGGgY>.

¹⁴ Ενεργειακή Κοινότητα Ηλιοτρόπιο Λέσβου. 27.2.2025. <https://bit.ly/44a9ErD>.

¹⁵ Περιλαμβάνει τα έργα ισχύος 7 MW της ενεργειακής κοινότητας του Δήμου Κοζάνης που χρηματοδοτούνται από το ΠΔΑΜ 2021-2027.

Αυτοπαραγωγή

Έργα αυτοπαραγωγής δεν υλοποιούνται μόνο από ενεργειακές κοινότητες, αλλά επίσης από μεμονωμένα νοικοκυριά, αγρότες, επιχειρήσεις, δήμους και άλλους φορείς. Μετά την αλλαγή του θεσμικού πλαισίου το 2023 (ν.5037/2023), την εφαρμοστική ΚΥΑ του 2024¹⁶ και τη σχετική ανακοίνωση υποδοχής αιτήσεων ταυτοχρονισμένου και εικονικού ταυτοχρονισμένου συμψηφισμού από τον ΔΕΔΔΗΕ¹⁷, οι αυτοπαραγωγοί εφαρμόζουν πλέον τους δύο νεότερους μηχανισμούς αντί των δύο παλαιότερων (ενεργειακός και εικονικός ενεργειακός συμψηφισμός).

Η ανάλυση όλων των νεότερων στοιχείων του ΔΕΔΔΗΕ (έως και τον Απρίλιο 2026) δείχνει ότι **το ενδιαφέρον των πολιτών, όπως αυτό αποτυπώνεται στην εξέλιξη των αιτημάτων για έργα αυτοπαραγωγής, επηρεάστηκε πολύ από τις θεσμικές αλλαγές.** Όπως δείχνει το Διάγραμμα 6, μετά το «άλμα» του 2023 όπου κατατέθηκαν 21,349 νέες αιτήσεις έργων αυτοπαραγωγής, οι νέες αιτήσεις το 2024 περιορίστηκαν στις 14,019, το 2025 μειώθηκαν ακόμα περισσότερο στις 5,776, ενώ στο πρώτο τετράμηνο του 2026 κατατέθηκαν μόλις 1,033 νέες αιτήσεις. Ειδικά μετά τη σχετική ανακοίνωση του ΔΕΔΔΗΕ και έως τον Απρίλιο 2026 κατατέθηκαν 7,925 νέες αιτήσεις έργων αυτοπαραγωγής ισχύος 398.5 MW. Η κατανομή τους στους τέσσερις μηχανισμούς, σε πλήθος και σε ισχύ, παρουσιάζεται στον Πίνακα 2.

Πίνακας 2: Κατανομή νέων αιτήσεων έργων αυτοπαραγωγής την περίοδο 2/10/2024-2/5/2026 στους 4 διαθέσιμους μηχανισμούς

Μηχανισμός	Πλήθος νέων αιτήσεων	% επί του πλήθους	Ισχύς νέων αιτήσεων (MW)	% επί της ισχύος
Ενεργειακός Συμψηφισμός	1317	16.62 %	28.29	7.1 %
Εικονικός Ενεργειακός Συμψηφισμός	22	0.28 %	2.57	0.64 %
Ταυτοχρονισμένος Συμψηφισμός	6043	76.25 %	265.93	66.73 %
Εικονικός Ταυτοχρονισμένος Συμψηφισμός	543 ¹⁸	6.85 %	101.7	25.52 %

Τα στοιχεία δείχνουν ότι η πλειονότητα των νέων αιτήσεων γίνονται με τους δύο νέους μηχανισμούς (83.1% επί του πλήθους και 92.3% επί της συνολικής ισχύος).

Ωστόσο, είναι ενδιαφέρον ότι ακόμα και μετά τις 31/10/2024, δηλαδή την ημερομηνία κατάργησης των παλαιών μηχανισμών σύμφωνα με τον ν. 5151/2024 (άρ. 28, παρ. 10), κατατέθηκαν 1,303 νέες αιτήσεις με αυτούς τους μηχανισμούς¹⁹. Αυτές οι αιτήσεις υπάγονται στις εξαιρέσεις του νόμου που επέτρεπε τη χρήση του ενεργειακού και του εικονικού ενεργειακού συμψηφισμού, υπό την προϋπόθεση ότι έως τις 31/10/2024 είχε κατατεθεί σχετική αίτηση χρηματοδότησης των έργων από ενωσιακούς ή εθνικούς πόρους.

¹⁶ ΦΕΚ Β' / 5074/ 05.09.2024 - ΥΠΕΝ/ΔΑΠΕΕΚ/93976/2772

¹⁷ ΔΕΔΔΗΕ, 02.10.2024, Ανακοίνωση του ΔΕΔΔΗΕ σχετικά με την Υποδοχή Αιτημάτων Net Billing, <https://bit.ly/4xGbywh>

¹⁸ Μόλις 3 νέες αιτήσεις με αυτόν τον μηχανισμό από ενεργειακές κοινότητες από τον Οκτώβριο του 2024.

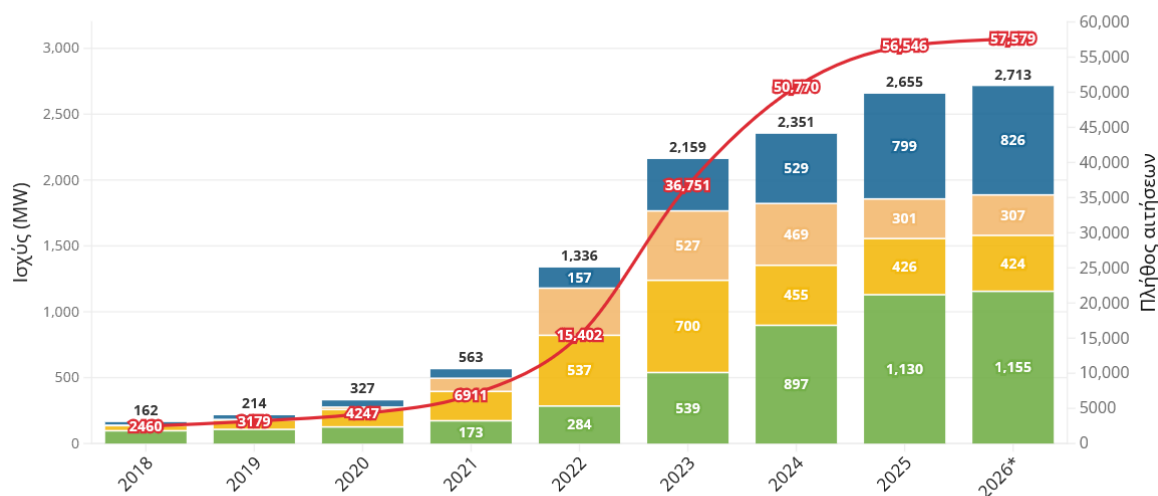
¹⁹ 1296 αιτήσεις κατατέθηκαν μετά τις 31/10/2024 (από τις 1317 που κατατέθηκαν μετά τις 2/10/2024) με τον μηχανισμό του ενεργειακού συμψηφισμού, ενώ με τον μηχανισμό του εικονικού ενεργειακού συμψηφισμού κατατέθηκαν 7 αιτήσεις μετά τις 31/10/2024 (από τις 22 που κατατέθηκαν μετά τις 2/10/2024).

Όσον αφορά την ηλεκτρισμένη ισχύ, έως τον Απρίλιο του 2026, είχαν συνδεθεί 38,086 έργα αυτοπαραγωγής ισχύος 1,155.5 MW σε ολόκληρη την επικράτεια²⁰. Το συντριπτικό μεγαλύτερο τμήμα αυτών (38,060 έργα ισχύος 1,083.6 MW) αφορά συστήματα φωτοβολταϊκών²¹. Σύμφωνα με τα στοιχεία του ΔΕΔΔΗΕ και του ΑΔΜΗΕ, η συνολική εγκατεστημένη ισχύς φωτοβολταϊκών στην επικράτεια τον Απρίλιο 2026 ήταν 12,642.7 MW. Συνεπώς, η ισχύς της αυτοπαραγωγής αντιπροσωπεύει το 8.6% της συνολικής.

Επιπλέον, το 75.6% της συνολικής ηλεκτρισμένης ισχύος αυτοπαραγωγής (872.8 MW) αντιστοιχεί σε 36,150 μεμονωμένα έργα που εφαρμόζουν απλό ενεργειακό συμψηφισμό, ενώ το 14.3% (164.7 MW) προέρχεται από 589 έργα που εφαρμόζουν εικονικό ενεργειακό συμψηφισμό²². Υπάρχουν επίσης 1,347 ηλεκτρισμένα έργα ταυτοχρονισμένου και εικονικού ταυτοχρονισμένου συμψηφισμού συνολικής ισχύος 118.1 MW (10.2% του συνόλου). Ωστόσο, μόλις 21.8 MW από αυτά αφορούν αιτήσεις που έγιναν μετά την εφαρμοστική ΚΥΑ των νέων μηχανισμών (2/10/2024). Αναδεικνύεται έτσι η μεγάλη επιβράδυνση της αυτοπαραγωγής που έχει επιφέρει η αλλαγή στους μηχανισμούς συμψηφισμού σε συνδυασμό με τις μεγάλες καθυστερήσεις στην επίλυση των προβλημάτων του θεσμικού πλαισίου.

Ενεργειακός, Εικονικός Ενεργειακός, Εικονικός Ταυτοχρονισμένος & Ταυτοχρονισμένος Συμψηφισμός

■ Σύνολο αιτήσεων ■ Ηλεκτρισμένα ■ Εκκρεμή χωρίς Γ.Α.Σ. ■ Εκκρεμή με Γ.Α.Σ. ■ Ακυρωμένα

Πηγές: ΔΕΔΔΗΕ, επεξεργασία The Green Tank • *Δεδομένα έως και τον Απρίλιο 2026
Γ.Α.Σ.: Γνωστοποίηση Αδυναμίας Σύνδεσης

Διάγραμμα 6: Ισχύς και πλήθος αιτήσεων έργων αυτοπαραγωγής από πολίτες, φορείς και ενεργειακές κοινότητες (ενεργειακός, εικονικός ενεργειακός, εικονικός ταυτοχρονισμένος και ταυτοχρονισμένος συμψηφισμός) την περίοδο 2018 - Απρίλιος 2026, σε διαφορετικά στάδια: ηλεκτρισμένα, ακυρωμένα και εκκρεμή (με ή χωρίς Γ.Α.Σ.).

²⁰ Με βάση τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία από τα μηνιαία δελτία του ΔΕΔΔΗΕ για τα μη διασυνδεδεμένα νησιά, ως τον Μάρτιο 2026 λειτουργούσαν 20.6 MW συστημάτων net metering στις Περιφέρειες Νοτίου και Βορείου Αιγαίου. Ωστόσο, τα πλέον πρόσφατα (Μάιος 2026) δεδομένα του ΔΕΔΔΗΕ για τον ενεργειακό συμψηφισμό δείχνουν ότι είναι εγκατεστημένα μόλις 3.9 MW (όλα στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου). Η παρούσα ανάλυση χρησιμοποιεί μόνο τα στοιχεία που αποτυπώνονται στο αρχείο του ΔΕΔΔΗΕ για τον Ενεργειακό Συμψηφισμό.

²¹ Περιλαμβάνονται μόνο τα έργα αυτοπαραγωγής που καταγράφονται στα αρχεία του ΔΕΔΔΗΕ και όχι ιδιωτικά έργα (π.χ. σύστημα αυτοπαραγωγής του αεροδρομίου Ελ. Βενιζέλος το οποίο σήμερα ανέρχεται σε 51.5 MW)

²² Από αυτά, το μεγαλύτερο τμήμα (69.2% ή 114.1 MW) προέρχεται από 221 έργα ενεργειακών κοινοτήτων.

Όπως φαίνεται στο Διάγραμμα 6, υπάρχει σημαντική επιβράδυνση στην ηλεκτρισή έργων αυτοπαραγωγής από το 2024. Ειδικότερα, ενώ το 2024 συνδέθηκαν 16,299 νέα έργα αυτοπαραγωγής ισχύος 358.5 MW, το 2025 οι νέες εγκαταστάσεις ήταν σχεδόν 3 φορές λιγότερες (6,039) και είχαν συνολική ισχύ 232.2 MW, ενώ στους πρώτους τέσσερις μήνες του 2026, οι νέες εγκαταστάσεις έργων αυτοπαραγωγής ήταν μόλις 753 με ισχύ 25.9 MW.

Σε αντίθεση με ό,τι παρατηρήθηκε για τα έργα ενεργειακών κοινοτήτων (βλ. Διάγραμμα 2), οι ηλεκτρίσεις έργων αυτοπαραγωγής ήταν περισσότερες από τις ακυρώσεις, οι οποίες έως τον Απρίλιο του 2026 είχαν συνολική ισχύ 826.2 MW.

Η ισχύς των έργων αυτοπαραγωγής που παραμένουν σε εκκρεμότητα (μη ηλεκτρισμένα, μη ακυρωμένα) μειώθηκε στα 731.6 MW. Από αυτά, καλύτερες προοπτικές να συνδεθούν έχουν 7,249 έργα ισχύος 424.2 MW, τα οποία δεν έχουν λάβει ακόμα γνωστοποίηση αδυναμίας σύνδεσης.

Συνεπώς, το άθροισμα της ισχύος των εκκρεμών έργων αυτοπαραγωγής και αυτής των ηλεκτρισμένων έργων είναι 1,887 MW, προσεγγίζοντας έτσι τα 2 GW που είναι ο ηλεκτρικός χώρος για έργα αυτοπαραγωγής, ο οποίος προβλέπεται από τον ν.5037/2023.

Πόροι

Κανένα νέο πρόγραμμα χρηματοδότησης για έργα αυτοπαραγωγής ή/και ενεργειακών κοινοτήτων δεν δημιουργήθηκε στην Ελλάδα από την τελευταία ανασκόπηση του Green Tank (Δεκέμβριος 2025)²³. Παρατάσεις για την ολοκλήρωση των ήδη εγκεκριμένων έργων όμως έλαβαν τα τρία προγράμματα που χρηματοδοτούνται από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Συγκεκριμένα, τα προγράμματα «Φωτοβολταϊκά στο Χωράφι», «Φωτοβολταϊκά στη Στέγη», και «Συστήματα Αποθήκευσης στις Επιχειρήσεις» με προϋπολογισμούς €30 εκατ., €208 εκατ., και €153.7 εκατ. αντίστοιχα πρέπει να ολοκληρωθούν έως την 30^η Ιουνίου 2026.

Σε ό,τι αφορά τις ενεργειακές κοινότητες, οι μόνοι δημόσιοι πόροι που έχουν διοχετευτεί έως σήμερα για την ανάπτυξη έργων ενεργειακών κοινοτήτων είναι η επιδότηση των €5.4 εκατ. που δόθηκε το 2024 από το Πρόγραμμα Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης (ΠΔΑΜ) 2021-2027 στην ενεργειακή κοινότητα του Δήμου Κοζάνης για την εγκατάσταση φωτοβολταϊκών συστημάτων συνολικής ισχύος 7 MW που θα καλύπτουν τις ανάγκες σε ηλεκτρική ενέργεια του δήμου²⁴, καθώς και η ένταξη το 2025 στο ΠΔΑΜ επιπλέον €6.37 εκατ. για την υλοποίηση έργων αυτοπαραγωγής της ενεργειακής κοινότητας του δήμου Βοΐου ισχύος, 8.9 MW²⁵.

²³ The Green Tank, 18.12.2025, «Ενεργειακές κοινότητες & αυτοπαραγωγή στην Ελλάδα #8», <https://bit.ly/4xkWTXt>

²⁴ Ένταξη της Πράξης «Προμήθεια, εγκατάσταση και θέση σε λειτουργία 7 Φ/Β σταθμών virtual net-metering, συνολικής ισχύος 7MW» με Κωδικό ΟΠΣ 6007002 στο Πρόγραμμα «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση 2021-2027», <https://bit.ly/4gaUZCi>

²⁵ Ένταξη της Πράξης «ΑΥΤΟΠΑΡΑΓΩΓΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΜΕ Φ/Β ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΒΟΪΟΥ 1 ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΒΟΪΟΥ 2» με Κωδικό ΟΠΣ 6038321 στο Πρόγραμμα «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση 2021-2027», 21/08/2025. <https://bit.ly/3MFOOJR>

Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, ανακοινώθηκε η δεύτερη πρόσκληση υποβολής προτάσεων του προγράμματος «European Energy Communities Facility», που θα επιχορηγήσει με ποσά έως **€45,000** ενεργειακές κοινότητες για την εκπόνηση επιχειρηματικού σχεδίου (business plan) έργων παραγωγής ενέργειας από ΑΠΕ, καθώς και για τη συμμετοχή σε ειδικά σχεδιασμένο εκπαιδευτικό πρόγραμμα ανάπτυξης δεξιοτήτων και τεχνογνωσίας. Όπως συνέβη και με την πρώτη πρόσκληση που χρηματοδότησε 73 ενεργειακές κοινότητες με περισσότερο από **€3 εκατ.**, και η δεύτερη πρόσκληση απευθύνεται σε ενεργειακές κοινότητες από τα 27 κράτη μέλη της ΕΕ, την Ισλανδία, τη Μολδαβία, τη Βόρεια Μακεδονία και την Ουκρανία. Η πλατφόρμα υποδοχής προτάσεων άνοιξε στις 5 Μαΐου και έχει καταληκτική ημερομηνία τις 5 Ιουλίου 2026²⁶. Η Electra Energy αποτελεί τον εθνικό φορέα υποστήριξης για τις ενεργειακές κοινότητες της Ελλάδας, οι οποίες ενδιαφέρονται να υποβάλουν πρόταση.

Τέλος, στις 25 Ιουνίου 2026 εκπνέει η προθεσμία υποβολής αιτήσεων για την επιβράβευση καινοτόμων μοντέλων διακυβέρνησης ενεργειακών κοινοτήτων με βραβεία συνολικού ύψους **€1 εκατ.** που προκήρυξε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή²⁷. Δικαιούχοι είναι ΚΑΕ και ΕΚΠ από την ΕΕ, με έως 10.000 μέλη, που εφαρμόζουν δημοκρατικές, συμμετοχικές και δίκαιες πρακτικές στη λήψη αποφάσεων και στη διανομή των οφελών. Βασικός σκοπός είναι η ενίσχυση της ενεργού συμμετοχής των πολιτών στην ενεργειακή μετάβαση και η ανάδειξη καλών πρακτικών.

Θεσμικές εξελίξεις

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ανακοίνωσε στις 30 Απριλίου 2026 μια δέσμη συστάσεων που αποσκοπεί στην προστασία και την υποστήριξη των πολιτών στη μετάβαση προς τις καθαρές μορφές ενέργειας²⁸, συμπεριλαμβανομένων και συστάσεων για την ενίσχυση των ενεργειακών κοινοτήτων και της αυτοπαραγωγής. Οι συστάσεις βασίζονται στην επικοινωνία του Πακέτου Μέτρων για την Ενέργεια των Πολιτών (Citizens Energy Package), καθώς και στην επικοινωνία για το AccelerateEU. Παρέχουν λεπτομερή και πρακτική καθοδήγηση για τους πολίτες και τα νοικοκυριά για την περαιτέρω υποστήριξη ενός πιο συμπεριληπτικού, ανθεκτικού και βιώσιμου ενεργειακού συστήματος. Οι τέσσερις συστάσεις στοχεύουν: α) στην προστασία των ευάλωτων πολιτών και όσων βρίσκονται σε ενεργειακή φτώχεια, β) στη διασφάλιση ανταγωνιστικών αγορών λιανικής, γ) στην ενδυνάμωση των καταναλωτών ώστε να κάνουν ενημερωμένες επιλογές και να προστατεύονται από τον κίνδυνο χρεοκοπίας προμηθευτών, αλλά και δ) στην ενίσχυση ενεργειακών κοινοτήτων και αυτοπαραγωγής με απομάκρυνση εμποδίων, όπως και ευρωπαϊκές εγγυήσεις για χαμηλότοκα δάνεια. Ειδικότερα σε ό,τι αφορά τις ενεργειακές κοινότητες και την αυτοκατανάλωση, οι συστάσεις της Επιτροπής συνοδεύονται από ένα σχέδιο δράσης²⁹ που περιλαμβάνει μέτρα για τη διευκόλυνση των ενεργειακών κοινοτήτων να λειτουργούν σε διαφορετικές αγορές και

²⁶ EECF, 5.5.2026, “Apply for a €45,000 grant to develop a business plan for your community energy project”, <https://bit.ly/3S8zBUl>

²⁷ Ευρωπαϊκή Επιτροπή “Prize Governance Innovations in Energy Communities” <https://bit.ly/4p3dg5s>.

²⁸ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 30.4.2026, «Citizens Energy Package: helping households in the energy transition», <https://bit.ly/3Q0vpFK>

²⁹ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 30.4.2026, «Recommendation on empowering energy communities and self-consumption», <https://bit.ly/4fvRN4c>

τομείς ενέργειας και να παρέχουν οφέλη σε πολίτες, μικρές επιχειρήσεις και τοπικές αρχές, καθώς και να παράγουν και να μοιράζονται τις δικές τους ανανεώσιμες πηγές ενέργειας για αυτοκατανάλωση.

Σε εθνικό επίπεδο, ο νόμος 5299/2026³⁰ που ενσωμάτωσε την οδηγία για τις ΑΠΕ (REDIII), επιχειρεί να προωθήσει την υλοποίηση έργων αυτοπαραγωγής και αυτοκατανάλωσης από ενεργειακές κοινότητες Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) αλλά και Οργανισμούς Εγγείων Βελτιώσεων (ΓΟΕΒ και ΤΟΕΒ). Συγκεκριμένα, σύμφωνα με το άρθρο 51 του Νόμου επιτρέπεται πλέον σε έργα αυτοπαραγωγής από αυτές τις κατηγορίες φορέων να λειτουργήσουν για τα δέκα πρώτα χρόνια με τους οικονομικά ευνοϊκότερους όρους του παλιότερου μηχανισμού του εικονικού ενεργειακού συμφηφισμού, ενώ για το υπολειπόμενο χρονικό διάστημα μέχρι την συμπλήρωση 25 ετών από την ημερομηνία ενεργοποίησής τους με όρους του νέου μηχανισμού του εικονικού ταυτοχρονισμένου συμφηφισμού. Με αυτόν τον τρόπο τα έργα καθίστανται πιο ελκυστικά οικονομικά, συγκριτικά με έργα αυτοπαραγωγής ενεργειακών κοινοτήτων που εφαρμόζουν εξαρχής εικονικό ταυτοχρονισμένο συμφηφισμό. Ο ηλεκτρικός χώρος που προβλέπεται για αυτόν τον σκοπό παρέμεινε 150 MW. Υπενθυμίζεται ότι η πρόβλεψη περί ανάπτυξης συστημάτων αυτοκατανάλωσης με εικονικό ενεργειακό συμφηφισμό από ενεργειακές κοινότητες στις οποίες συμμετέχουν αποκλειστικά ΟΤΑ α΄ ή β΄ βαθμού ή νομικά πρόσωπα/επιχειρήσεις τους μέχρι εξαντλήσεως του διαθέσιμου ηλεκτρικού χώρου των 150 MW θεσπίστηκε με τον ν. 5151/2024, και αφορούσε αιτήσεις που είχαν κατατεθεί ως τις 30.09.2024, δηλαδή πριν την εφαρμοστική ΚΥΑ για τον εικονικό ταυτοχρονισμένο συμφηφισμό. Ωστόσο, δεν στέφθηκε με επιτυχία, με την έννοια ότι δεν εξαντλήθηκε ο διαθέσιμος ηλεκτρικός χώρος.

Επιπλέον, ο ίδιος νόμος επιτρέπει στις ενεργειακές κοινότητες που λαμβάνουν Οριστική Προσφορά Σύνδεσης μέσω του καθεστώτος των 150 MW να μπορούν να συγχωνεύονται μεταξύ τους και να δέχονται νέα μέλη που ανήκουν στις προβλεπόμενες κατηγορίες (ΟΤΑ, φορείς τους, ΟΕΒ), ενώ δίνει απόλυτη προτεραιότητα στην εξέταση από τον Διαχειριστή αιτήσεων έργων αυτοκατανάλωσης από ενεργειακές κοινότητες χωρίς δυνατότητα έγχυσης (zero feed in). Επίσης, δίνει ευελιξία στη γεωγραφική εγκατάσταση έργων αυτοπαραγωγής καθώς επιτρέπει στις Ενεργειακές Κοινότητες Πολιτών, στις Κοινότητες Ανανεώσιμης Ενέργειας και στις παλαιές ενεργειακές κοινότητες του ν. 4513/2018 να μπορούν να εγκαθιστούν σταθμούς αυτοπαραγωγής σε διαφορετική περιφέρεια από εκείνη όπου βρίσκονται οι καταναλώσεις των μελών τους, υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις εγγύτητας. Ειδικά για περιπτώσεις όπου το πενήντα τοις εκατό (50%) συν ένα των μελών έχουν εγγύτητα στην Περιφέρεια Αττικής, ο σταθμός αυτοπαραγωγής μπορεί να εγκαθίσταται και σε όμορη περιφέρεια αυτής. Τέλος, ο Νόμος επιτρέπει στα Μη Διασυνδεδεμένα Νησιά (ΜΔΝ) να εγκαθιστούν συστήματα αυτοκατανάλωσης χωρίς δυνατότητα έγχυσης στο δίκτυο.

Με υπουργική απόφαση δημιουργήθηκε Ηλεκτρονικό Μητρώο Αυτοκαταναλωτών Ενέργειας³¹. Σκοπός του Η.Μ.Α.Ε. είναι η καλύτερη οργάνωση των στοιχείων για τη διευκόλυνση των φυσικών και νομικών προσώπων που ενεργούν ως αυτοκαταναλωτές, των παρόχων που έχουν ενταχθεί σε σχετικό σχήμα, των σταθμών παραγωγής και αποθήκευσης

³⁰ Νόμος 5299/2026, ΦΕΚ Α 67/05.05.2026

³¹ Αριθμ. ΥΠΕΝ/ΔΑΠΕΕΚ/48258/860, ΦΕΚ Β 2447/30.04.2026

που περιλαμβάνονται σε καθεστώς αυτοκατανάλωσης, καθώς και η διασφάλιση εφαρμογής και τήρησης των κανόνων που διέπουν τα μοντέλα αυτοκατανάλωσης.

Τέλος, παρά τις επανειλημμένες εκκλήσεις φορέων³², εξακολουθεί να παραμένει σε εκκρεμότητα το νέο πλαίσιο για τον ταυτοχρονισμένο και τον εικονικό ταυτοχρονισμένο συμψηφισμό που αναμένεται να διορθώσει τις διαπιστωμένες ελλείψεις και δυσλειτουργίες του προηγούμενου. Η καθυστέρηση αυτή ευθύνεται σε μεγάλο βαθμό για το ουσιαστικό «πάγωμα» της αυτοπαραγωγής στη χώρα.

Κοινοβουλευτικός έλεγχος

Τέσσερις κοινοβουλευτικές ερωτήσεις με θέματα που αφορούν ενεργειακές κοινότητες κατατέθηκαν στο πλαίσιο του κοινοβουλευτικού ελέγχου από την προηγούμενη ανασκόπηση του Green Tank (Δεκέμβριος 2025)²³²³ έως τον Μάιο του 2026.

Εννέα βουλευτές της Νέας Αριστεράς, άσκησαν κριτική στην κυβέρνηση για την έλλειψη χρηματοδότησης έργων ενεργειακών κοινοτήτων από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και ζήτησαν τη χρηματοδότηση τέτοιων έργων τόσο από το Κοινωνικό Ταμείο για το Κλίμα όσο και από το ΕΣΠΑ 2021-2027 στο πλαίσιο της αντιμετώπισης του οξυτάττης ενεργειακής ένδειας³³. Η ερώτηση δεν έχει απαντηθεί ακόμα.

Επιπλέον, επτά βουλευτές της Νέας Αριστεράς, χαρακτήρισαν ως πλήρες αδιέξοδο την κατάσταση στην οποία έχουν περιέλθει οι ενεργειακές κοινότητες στην Ελλάδα εκτιμώντας ότι αυτό οφείλεται σε πολιτική εγκατάλειψη του θεσμού και την απώλεια πόρων -ειδικά των 100 εκατ. ευρώ του Προγράμματος «Απόλλων», οδηγώντας έτσι σε αποκλεισμό των πολιτών από την ενεργειακή μετάβαση. Ζήτησαν μια αξιολόγηση της πορείας του θεσμού από την κυβέρνηση, μέτρα για την απελευθέρωση ηλεκτρικού χώρου υπέρ των πραγματικών ενεργειακών κοινοτήτων πολιτών και δήμων, την οικονομική στήριξη έργων ενεργειακών κοινοτήτων με μέλη πολίτες ή/και μικρομεσαίες επιχειρήσεις, και την ένταξη της χρηματοδότησης έργων ενεργειακών κοινοτήτων στο Κοινωνικό Σχέδιο για το Κλίμα με στόχο την αντιμετώπιση της ενεργειακής φτώχειας³⁴. Η ερώτηση δεν έχει απαντηθεί ακόμα.

Ο πρώην επικεφαλής της κοινοβουλευτικής ομάδας της Νέας Αριστεράς Α. Χαρίσης έθεσε εκ νέου με τη μορφή επίκαιρης ερώτησης τα θέματα που εμποδίζουν την ανάπτυξη έργων αυτοκατανάλωσης από ενεργειακές κοινότητες, όπως η έλλειψη διαθέσιμου ηλεκτρικού χώρου, οι δυσλειτουργίες στο νέο πλαίσιο «virtual net billing», οι καθυστερήσεις στις αδειοδοτήσεις, αλλά και η απουσία σταθερών χρηματοδοτικών εργαλείων. Αντιπαρέβαλε την πολιτική στην Ελλάδα με αυτή της δέσμης μέτρων «Citizens Energy Package» της ΕΕ η οποία προωθεί την ενεργότερη συμμετοχή πολιτών και τοπικών κοινοτήτων στην παραγωγή και διαχείριση ενέργειας³⁵. Απαντώντας στην ερώτηση ο υφυπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας αντίκρουσε τον ισχυρισμό ότι η κυβέρνηση δεν στηρίζει τις ενεργειακές κοινότητες

³² ΣΕΦ και Solar Power Europe. 18.3.2026, «Κοινή επιστολή της SolarPower Europe και του Συνδέσμου Εταιριών Φωτοβολταϊκών προς το ΥΠΕΝ για την αυτοκατανάλωση», <https://bit.ly/3RWjdq0>

³³ Βουλή των Ελλήνων (2026), Ερώτηση, Νέα Αριστερά, <https://bit.ly/3QpTvK7>

³⁴ Βουλή των Ελλήνων (2026), Ερώτηση, Νέα Αριστερά, <https://bit.ly/3PZVBAk>

³⁵ Βουλή των Ελλήνων (2026), Ερώτηση, Α. Χαρίσης, Νέα Αριστερά, <https://bit.ly/4dXl2u0>

και την αυτοκατανάλωση, αφού η εγκατεστημένη ισχύς έργων ενεργειακών κοινοτήτων φτάνει τα 2.5 GW ενώ αυτή της αυτοκατανάλωσης το 1 GW. Αθροιστικά δε η ισχύς έργων ενεργειακών κοινοτήτων και αυτοκατανάλωσης αντιπροσωπεύει το 19% της συνολικής εγκατεστημένης ισχύος ΑΠΕ στη χώρα. Παραδέχθηκε τέλος τις καθυστερήσεις στην επίλυση των δυσλειτουργιών του ταυτοχρονισμένου συμψηφισμού και υποσχέθηκε ότι σύντομα θα τεθεί σε δημόσια διαβούλευση ένα βελτιωμένο νέο πλαίσιο³⁶.

Στην απάντηση του υφυπουργού αντέδρασε η Δέσμη Ενεργειακών Κοινοτήτων με λεπτομερή ανακοίνωση, που βασίστηκε στα στοιχεία του ΔΕΔΔΗΕ και του ΑΔΜΗΕ. Χωρίς να αμφισβητήσει τα στοιχεία που παρουσίασε ο υφυπουργός, εξήγησε ότι η ιστορία επιτυχίας που παρουσίασε είναι βαθιά παραπλανητική, καθώς η πλειονότητα των 3,013 έργων ενεργειακών κοινοτήτων ισχύος 2468 MW (δεδομένα έως Οκτώβριο 2025 για την υψηλή τάση) δεν έχει καμία σχέση με πολίτες, νοικοκυριά ή μικρές επιχειρήσεις, ενώ τα έργα αυτοκατανάλωσης από ενεργειακές κοινότητες είναι μόλις 221 και έχουν ισχύ 114.1 MW (4.6% του συνόλου). Όπως αναφέρει χαρακτηριστικά η ανακοίνωση, «η συντριπτική πλειονότητα αφορά αμιγώς εμπορικά έργα πώλησης ρεύματος που “μεταμφιέστηκαν” σε ενεργειακές κοινότητες για να υπαχθούν σε ευνοϊκότερες αδειοδοτήσεις και καλύτερες τιμές. Συνεπώς, δεν πρόκειται για αυθεντικές ενεργειακές κοινότητες σύμφωνες με το πνεύμα του νόμου και των σχετικών ευρωπαϊκών οδηγιών»³⁷.

Τέλος, δώδεκα βουλευτές του ΣΥΡΙΖΑ στο πλαίσιο μιας ερώτησης η οποία αφορά τα οικονομικά προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι μικροί παραγωγοί ΑΠΕ από τις περικοπές, ζήτησαν να δοθεί προτεραιότητα σε έργα ενεργειακών κοινοτήτων τόσο στην πρόσβαση στο δίκτυο όσο και στην απορρόφηση της παραγόμενης ενέργειας τέτοιων έργων από μπαταρίες μεγάλης κλίμακας, προκειμένου να έχουν την ευκαιρία οι πολίτες να προστατευτούν απέναντι στο γεγονός ότι η Ελλάδα έχει το υψηλότερο κόστος ενέργειας και προμήθειας στην ΕΕ-27 βάσει της αγοραστικής δύναμης των πολιτών³⁸. Η ερώτηση δεν έχει απαντηθεί ακόμα.

---

³⁶ Πρακτικά Βουλής (18.05.2026), <https://bit.ly/3Q7dhKi>

³⁷ Δέσμη Ενεργειακών Κοινοτήτων, 27.5.2026, «Ανακοίνωση: Η ενεργειακή δημοκρατία δεν μετριέται με “κοινότητες” στα χαρτιά», <https://bit.ly/4x9WAOS>

³⁸ Βουλή των Ελλήνων (2026), Ερώτηση, ΣΥΡΙΖΑ, <https://bit.ly/4eq6B34>

Προτάσεις πολιτικής

Τα στοιχεία δείχνουν ότι στα ήδη υπάρχοντα εμπόδια (ελλειπείς χρηματοδοτήσεις και ανεπαρκής ηλεκτρικός χώρος), οι καθυστερήσεις στη διόρθωση του θεσμικού πλαισίου του (εικονικού) ταυτοχρονισμένου συμπηφισμού επιβράδυναν την αυτοπαραγωγή στη χώρα. Σε συνδυασμό με τις πολύ υψηλές τιμές ηλεκτρικής ενέργειας και προμήθειας στην Ελλάδα³⁹, η κατάσταση αυτή οδηγεί νοικοκυριά και μικρομεσαίες επιχειρήσεις σε αδιέξοδο. Προκειμένου να αντιστραφεί η αρνητική δυναμική, το Green Tank καταθέτει τις παρακάτω προτάσεις:

Χρηματοδότηση και οικονομική στήριξη έργων

- Συμπερίληψη των έργων ενεργειακών κοινοτήτων στο **Κοινωνικό Ταμείο για το Κλίμα** και στην αξιοποίηση των εσόδων από τις δημοπρασίες εκπομπών του ΣΕΔΕ2 που θα λειτουργήσει για τα κτίρια και τις οδικές μεταφορές.
- Διαμόρφωση ενός νέου προγράμματος στήριξης έργων αυτοπαραγωγής από ενεργειακές κοινότητες πολιτών και επιχειρήσεων καθώς και αγρότες, ειδικά για τις λιγνιτικές περιοχές από τους πόρους του **ΠΔΑΜ 2021-2027** κατά τα πρότυπα της αντίστοιχης πρόσκλησης για δήμους και σχετιζόμενους φορείς.
- Δημιουργία **εγγυοδοτικού μηχανισμού ή αναπτυξιακού ταμείου** για πρόσβαση σε δανεισμό, ωρίμανση έργων και εγκατάσταση υποδομών αποθήκευσης.

Ηλεκτρικός χώρος

- **Επέκταση** του ηλεκτρικού χώρου για έργα αυτοπαραγωγής **στα 3 GW ως το 2030**.
- Θέσπιση διακριτής κατηγορίας ισχύος ανά υποσταθμό (2 MW) για έργα αυτοπαραγωγής ενεργειακών κοινοτήτων.
- Αναπροσαρμογή της μέγιστης ισχύος απορρόφησης ανά έργο αυτοπαραγωγής από ενεργειακή κοινότητα σε 1 MW.

Εναρμόνιση με υπάρχουσες ή επερχόμενες οδηγίες/πλαίσια της ΕΕ

- Άμεση εφαρμογή του διαμοιρασμού ενέργειας (**energy sharing**), για την κατανάλωση από κοινού μόνο σε επίπεδο πολυκατοικίας.
- Η Πολιτεία, **αξιοποιώντας τα σήματα της ΕΕ μέσω της Δέσμης ενεργειακών μέτρων για τους Πολίτες και του Πακέτου για τα Δίκτυα**, οφείλει να πρωτοπορήσει στην εφαρμογή κρίσιμων μέτρων για ενεργειακές κοινότητες και έργα ΑΠΕ, όπως η θέσπιση υποχρεωτικών μηχανισμών διαμοιρασμού των ωφελειών (**benefit sharing**) για έργα άνω των 10 MW και η επιτάχυνση αδειοδότησης μικρών φωτοβολταϊκών με μπαταρίες.

Εκπαίδευση, ενημέρωση και διαφάνεια

- Δημιουργία υπηρεσιών **μιας στάσης (one-stop-shops)** σε δήμους, για την ενημέρωση των πολιτών σχετικά με τις δυνατότητες που έχουν για την παραγωγή ενέργειας και τη συμμετοχή σε ενεργειακές κοινότητες.
- Δημιουργία εργαλείων **υπολογισμού κόστους/οφέλους** για ενεργειακές κοινότητες και αυτοπαραγωγή, ώστε οι πολίτες να λαμβάνουν επαρκή πληροφόρηση για αποφάσεις συμμετοχής.

³⁹ The Green Tank, 21.5.2026, «Τάσεις στη λιανική αγορά ηλεκτρισμού της Ελλάδας», <https://thegreentank.gr/2026/05/21/retail-prices-report-el/>

